

SKAL ÅRSSKRIFT 2011

UDGIVER:

SKALs Efterskole
v/ Sven Primdal

REDAKTIONSUDVALG:

Birgitte Dyring
Søren O. Bertelsen
Sven Primdal

GRAFISK PRODUKTION:

Marginal Reklamebureau a/s
www.marginal.dk

INDHOLD

At gøre sig umage Forord af Anna Kolind.	4
Du skaber SKALs, SKALs skaber dig, sammen skaber vi fremtiden	
Velkomsttale af Sven Primdal.	6
En hilsen fra Berlin Af Maria Jakobsgaard, elev 2010-11	14
Kalenderen Årets gang 2010/11 af Jens Gade	16
At være vegetar på SKALs Af Emilie Quist, elev 2010-11	22
Rekordstort antal bedsteforældre på SKALs	
Af Christina Grundmann, mor til Jeanne, elev 2010-11	23
Alle mennesker har en krop Af Sven Primdal.	24
Innovationsland på SKALs Af Emilie Qvist, Linnea Sauer, Sofie Sørensen og Mette Jakobsen.	26
SKALs generalforsamling 2011 Af Niels Svith	30
Greetings from Vermont By the Dalys	34
The true meaning of words By the Dalys.	36
Forstanderberetning 2011 Af Sven Primdal.	39
Moderne afrikansk kunst Af Birgitte Dyring	48
Præsentation af nye medarbejdere	50
Velkommen til det nye årtusinde Af Jeanne Grundmann, elev 2010-11	52
Danmarksindsamling Af Ørjan Heggdal, elev 2010-11.	54
SE – herfra min verden går Af Ida Fjord Hansen, elev 2010-11	55
At samles, skilles ad - eftertanker Af Rikke Staahl, elev 2010-11	56
Viljen til at lære er også viljen til at være Afslutningstale af Sven Primdal	58
Nyt til gamle elever	63
Der er altid noget vi kan gøre Af Jens Allan Busch	64
Skolens ansatte og bestyrelse	65
Jubilarer 5 år og 10 år	66
Elevbillede 2010 11	68
Elevhold 2010 11	70
Elevhold 2011 12	71

» Der, hvor jeg bor, er en verdensmester simpelthen den bedste – eller en narrøv.

Anna Kolind

AT GØRE SIG UMAGE

AF ANNA KOLIND

Hvis vi borgere i dette land fremover skal leve af viden og af, at viden i sig selv ikke er nok, fordi den skal forfines, udvikles og deles i samarbejde med andre – og hvis det lå i mit lod at være med til at sætte rammerne for nutidens og fremtidens skole, så ville jeg pege på at genfinde eller nyformulere en afbalancering af dannelse og kvalificering som hinandens forudsætninger.

Målet, som jeg ser det, vil derfor være at skabe de mest optimale rammer for, at børn og unge dels udvikler evner til – dels bliver bevidste om værdien af:

- At danne og indgå i fællesskaber
- At skabe venskaber
- At lære og at handle
- At reflektere og at skabe
- At sætte sig i andres sted og at kunne glæde sig på andres vegne.
- At bære betydning
- At dele viden og at skabe forestillinger om mulige fremtider
- At være til stede i verden
- At træffe kvalificerede valg
- At gøre noget af lidenskab

Kort sagt: Selvværd, selvtillid og selvagtelse i kombination med en høj grad af faglig indsigt, forståelse – en kvalificering, der åbner mod verden.

Gennem efterskolens historie har opgaven ændret sig fra frigørelse – til at kunne se nødvendigheden af og mulighederne i at være bundet af et – vi. At vore unge bliver så stærke i deres eget, at de accepterer, at medmennesket er anderledes end dem selv – og at det ikke er forskellene, der enten skiller/er eksotiske eller interessante. Men netop forskellene, der gør, at der kan findes gode løsninger på tidens udfordringer.

Og hvis det igen stod til mig, ville jeg fluks fjerne verdensmesterretorikken fra skole- og uddannelsesdebatten, fordi

det er min overbevisning, at retorikken og, hvad deraf er fulgt af individualisering, tests o.l. gennem de sidste 10 år – har skabt tabermentalitet frem for det modsatte. En verdensmester er en person, der til perfektion har trænet een bestemt disciplin. Og som har sat alt andet til side, for at opnå det optimale. Der, hvor jeg bor, er en verdensmester simpelthen den bedste – eller en narrøv. Hvis... skulle der gives grønt lys til udvikling af nye undervisnings- og samværsformer, der på én gang tager afsæt i elevernes forskellighed – og i udvikling af lysten til at lære – og lysten til at gøre sig umage på egne og på fællesskabets vegne.

Anna Kolind

» Jeg vil således minde jer om, at tillid kommer før mistillid i forholdet mellem mennesker.

Sven Primdal

DU SKABER SKAL^s – SKAL^s SKABER DIG – SAMMEN SKABER VI FREMTIDEN

AF SVEN PRIMDAL

Kære årgang 10-11!

Det er mig en stor glæde og fornøjelse at byde jer alle sammen velkommen til SKALs. Vi har glædet os rigtig meget, til at I skulle komme. Vi har glædet os til at se Jer. Til at vise Jer til rette. Og vi har ikke mindst glædet os til at lære jer noget. Eller med andre ord: Til at videreudvikle jeres talent. I er allerede dygtige – tænker vi, men i løbet af det næste år skal og kan I blive endnu dygtigere. Man plejer at sige, at mod talent kæmper selv skolen forgæves. Vi ser det på ingen måde som en opgave at kvæle jeres talent, selv om I sikkert nogle gange vil komme til at

føle, at det er det, vi er i gang med. Tværtimod har vi store ambitioner på jeres vegne.

Velkommen til et forhåbentlig trygt, sjovt og udviklende skoleår på Skals sammen med 129 andre glade unge mennesker.

Nu er det langt om længe blevet dagen, hvor I "flytter hjemmefra" i 42 uger. I får klippet navlestrengen over. Sidst I var forbi skolen i marts, var det kun en øvelse. Lige netop nu starter prøvelsen og udfordringen med at leve dag og nat

sammen med 129 andre drenge og piger i 42 uger på en skole i et hus på et værelse i en seng, hvor alt er fremmed for jer. Og i år har vi for første gang i skolens historie ikke engang 2. års elever til at vise jer til rette og hjælpe jer på vej. Alle 130 elever starter på nøjagtig de samme betingelser. I tænker sikkert allerede: Hvordan bliver jeg modtaget? Får jeg gode venner? Hvordan kommer jeg i gang med det hele? Lad mig med det samme afsløre hemmeligheden for jer om alt det her... Det kommer helt af sig selv! Dag for dag bliver I mere og mere modige og sultne på efterskolelivet.

(Jeg kommer til at tænke på, at det ikke er ret lang tid siden, at jeg stod på samme talerstol og holdt en tale for eleverne. Det var i slutningen af juni. Selv om der er kort tid imellem, var det alligevel en helt anderledes tale. Og det ville ikke give nogen mening, hvis de to taler var blevet byttet rundt... så stor forskel er der på begyndelsen og afslutningen på et efterskoleår). Eleverne, som forlod skolen i juni, havde i den grad taget skolen til sig som deres. De ejede skolen!

At vælge efterskolen er at vælge at gøre noget sammen med andre. At gå på efterskole drejer sig om relationer mellem mennesker i både undervisning og gennem >

› samvær 24 timer i døgnet. Undervisning og samvær mellem unge mennesker påvirker og ændrer verden. Og verden trænger til at blive påvirket – til det bedre.

Lad mig give nogle eksempler:

- Hvert år dør 10 millioner børn under 5 år
- ½ million kvinder dør årligt i forbindelse med graviditet og fødsel
- 850 millioner mennesker sulter, heraf langt de fleste i udviklingslandene. Og det bliver endnu værre – når klimaforandringerne for alvor slår igennem.
- 1/6 af verdens befolkning kommer til at mangle rent drikkevand – blandt andet som følge af klimaændringerne.
- Og samtidig er op mod 1/3 af jordens plante- og dyreliv i fare for at blive udslettet.

Hertil kommer, at vort eget velfærdssamfund er under stærkt pres. Ikke bare på grund af finanskrisen, men fordi der bliver stadig færre på arbejdsmarkedet. Selv nu – hvor arbejdsløsheden stiger – er der alvorlig mangel på højtuddannede i store dele af landet.

I fremtiden bliver det endnu værre. Ingen har i virkeligheden et seriøst bud på, hvorfra vi skaffer arbejdskraften til at passe de ældre og de syge. Baggrunden er, at der kommer meget færre ind på arbejdsmarkedet, end der forlader arbejdsmarkedet. Hidtil har en tommelfingerregel været, at et menneske skulle forsørge to. I fremtiden bliver raten 1 til 3. Måske højere, afhængig af, om pensionsalderen udskydes. Under alle omstændigheder vil der være behov for en kolossal effektivisering, hvis vi skal opretholde det nuværende velfærdsniveau.

Hvad har alt det her med jer at gøre? Kan I gøre noget ved den slags problemer? Ja det kan I absolut. I kan sørge for at få en solid ungdomsuddannelse, kan I, og så senere se at få gennemført en fornuftig videreuddannelse, som gør jer i stand til at rejse ud for at gøre en forskel. Så skal verden nok blive bedre...

Men først og fremmest så skal I nu i gang med at videreudvikle jeres kundskaber. Det vil jeg ikke sige så meget om – for det vil jeres lærere fortælle jer om i løbet af den kommende uge.

Lad mig derimod sige noget om, hvad jeg synes, I på det mere personlige plan skal bruge energi på.

For det første: skal I tænke på, at matematik og tysk ikke er hele livet. Sørg for at have et liv uden for timerne. Der kan nemt ske det, at man bliver totalt opslugt af tyske verber og franske gloser og de mange deadlines og afleveringer, som altid er her. Man skal huske på, at forudsætningen for virkelig at blive dygtig til noget, er – at man er et helt menneske. At man hviler i sig selv. At der er sammenhæng mellem krop og hoved. Så sørg for at få både hovedet og kroppen med i det I gør.

For det andet: Lær Skals by og Omegn at kende. Løb en tur eller tag cyklen til fjorden. Tag byen i brug. I fylder godt op i gadebilledet, og bageren og købmanden glæder sig til jeres besøg. Byen vokser næsten 10% med jeres ankomst hertil.

For det tredje: Vi kan lære jer at kunne en masse, men et er at kunne noget, noget andet er at ville. Noget andet ›

er at vide, hvad man vil. Det er vigtigt at finde ud af, hvad man vil med sig selv, med andre og med sit liv.

I virkeligheden det allervigtigste. Det kan vi ikke hjælpe jer så meget med. Det må I selv finde ud af, men lov mig at bruge tid på at tænke over det. Jeg tror nemlig ikke, at man kan blive rigtig god til noget – med mindre man også ved hvad det er, man vil bruge det til. Så hvad er det, I vil bruge tiden på efterskolen til?

For det fjerde: Vær ydmyg – når I møder nogen, som er dygtigere end jer selv. Og også, når I ikke gør. I ethvert menneske er der i virkeligheden noget, som man kan beundre; som er helt unikt. Led efter det og vær ydmyg, når I finder det. Opfør jer over for andre, som I ønsker, andre skal opføre sig over for jer. Vær ordentlige mod hinanden. Fremtidens unge er ikke enlige stjerner, som kan det hele selv. Fremtidens unge arbejder i teams, og det er teamets samlede kompetencer der afgør, om der skabes noget helt unikt.

Derfor skal I øve jer rigtig meget i at være en del af fællesskabet her på skolen. I skal sørge for at tilegne jer en attitude, som gør at det er dejligt at være sammen med jer. At man har lyst til at dele sin kunnen og sin tid med netop jer.
I dag starter et nyt kapitel i jeres liv.

Jeg håber, I har valgt SKALs med hjertet. At beslutningen om at tage på efterskole virkelig er noget, I brænder for. For I vil opleve, at det ikke kun bliver let. At der vil være dage, hvor det er svært, hvor værelseskammeraterne er trælse, eller lærerne krævende. Der vil være dage hvor den man havde set sig varm på, begynder at sms'e med en helt anden – og frem for alt vil der, hvor utroligt det end

lyder, være dage hvor man ønsker sig hjem til sit helt eget værelse, til mors hjemmebak og fars snorken bag avisen. Men vores håb er, at I alle holder ud, for gør I det, vil I lære meget om mange ting – ikke mindst om jer selv.

Og glæd jer for det er ikke småting I vil opleve: Venskaber – måske endda for livet, og en række store oplevelser, såsom en tur til Berlin, udvekslingsrejserne og gymnastikopvisningerne, alt dette sammen med de bedste kammerater i et stærkt fællesskab.

Og I skal altid huske på, at det stærkeste fællesskab man kan tænke sig, er det frivillige fællesskab. Det, som I har valgt med hjertet!

Til gengæld kan jeg love jer, at vi, som jeg tidligere nævnte, har store ambitioner på jeres vegne. Derfor arbejder vi også hele tiden med at udvikle vores måde at møde den enkelte af jer på i undervisningen og samværet. Vi vil i år fortsætte med udviklingssamtalen, som vi introducerede til sidste års elevhold. Som navnet antyder, er der i denne samtale fokus på udvikling. Udviklingssamtalen er en personlig samtale med kontaktlæreren hver anden uge. Der er afsat 15 minutter til udviklingssamtalen. I samtalen drøfter I de faglige og sociale mål, I har beskrevet i jeres logbog, som I skal føre hver uge. I udviklingssamtalen kigger I sammen med jeres kontaktlærer tilbage på den periode, der er gået siden jeres seneste samtale, og I fastsætter eventuelt nye mål for den kommende periode. I skal se logbogen som et værktøj, der kan støtte jer i at strukturere og målrette jeres skolearbejde. I logbogen skriver I om jeres langsigtede mål med opholdet – fagligt og socialt, og I lægger planer for kortere perioder, som I løbende evaluerer på.

I vil opdage, at det er "fast arbejde" at gå på efterskole, og I kommer til at lære hele tiden: Lære at være flyttet midlertidigt hjemmefra, lære at være 130 jævnaldrende sammen, lære at gøre rent og være med i madlavningen, lære at den daglige undervisning også rækker ind i den del af jeres tid, som I normalt regner for jeres fritid. Først og fremmest skal I lære at samarbejde og at være fælles om næsten alt. Det er det fælles, der er det fede men samtidig med også det svære, fordi det, man er fælles om hver dag, hele tiden skal forklares, og diskuteres.

Uanset hvad I ønsker at bruge dette år til, så spiller et efterskoleophold nogle gode kort i hænderne på jer: På efterskolen er der tid og rum til at søge ny inspiration, inden man rigtigt skal ud på livets landevej. I modnes og bliver afklaret på mange ting. Et efterskoleophold giver jer også mulighed for at blive styrket på det faglige område, og I får mulighed for at overveje jeres uddannelsesvej sammen med vore vejledere.

Samtidig skal I indordne jer under et sæt regler, som ikke er til løbende debat. Der afholdes ikke fællesmøder om, hvorvidt man skal komme til tiden. I skal passe jeres pligter. I kan ikke gemme jer, og pjække eller skulke fra arbejdet. Det er en pakkedøse, I i dag siger ja til. Vi tilbyder jer nogle trygge rammer, som bygger på tillid, men essensen og indholdet skabes i høj grad af jeres lyst til sammen at tage et ansvar for jer selv og hinanden. Gør I det, får I som belønning en masse frihed til gengæld. Det lyder måske lidt svært, men man behøver ikke at kunne alting i forvejen. Ligeså vel som vi har øvet os på

at I skulle komme, har I selvfølgelig også lov til at øve jer indenfor de rammer, vi nu én gang har sat. Ufejlbarlighed findes ikke. Vi er alle fejlbarlige. Her på SKALs kan I få lov til at være fejlbarlige – bare I lover mig at stå ved de fejl, I begår, og tager ved lære af dem. Der er mulighed for at drøfte livet og at blive klogere. Vi skal diskutere med os selv og hinanden: Det er meningen med demokratiet. Respekter jeres kammerater – ikke nødvendigvis deres meninger. Men I skal respektere andres ret til at have meninger.

Jeg vil således minde jer om, at tillid kommer før mistillid i forholdet mellem mennesker.

På SKALs er der ikke forskel på rig og fattig, høj eller lav, sort eller hvid. Sprog er ingen hindring, mulighederne er åbne. Man mødes som mennesker... sårbare som mennesker nu engang er... I skal tænke på, at I i mødet med et andet menneske altid står med lidt af vedkommendes liv i jeres hænder.

Her på skolen øver vi os sammen i at vise tillid og give og tage ansvar. Vi vil gerne have en skole, hvor vi med tillid til hinandens evner og vilje, giver hinanden ansvar og frihed til at være medskabere af og medansvarlige for skolen, uanset om man er elev eller medarbejder. Skulle vi ikke lade følgende motto være overskriften for det kommende år: Du skaber SKALs – SKALs skaber dig – sammen skaber vi fremtiden.

Kære elever!

Endnu engang ønsker vi jer hjertelig velkomne på SKALs.)

DU SKABER SKAL®
– SKAL® SKABER DIG
– SAMMEN SKABER VI FREMTIDEN

Two students deserve a special welcome. This year we are lucky to have students from Germany and United States.

Dear Clara and Henry. We are happy to have you with us. We hope you will develop skills and knowledge that can prepare you for living and working across borders and cultures and to learn Danish in a Danish speaking environment. You will each day get more than 150 language teachers, who will all be eager to teach you some Danish. You will get a chance to discover Denmark and to discover yourself in a different context. All the best of luck to you both!

Kære forældre!

Først og fremmest vil jeg gerne på skolens vegne sige jer tak, fordi vi må låne jeres børn. Tag I blot trykt hjem igen, vel vidende at jeres søn eller datter selv har valgt at blive tilbage.

Som forældre opstår sikkert mange spørgsmål, som I ikke hidtil har været vant til at skulle tackle. Det er for mange af jer nyt at have et barn, der "flytter hjemmefra" til en skole, hvor der gælder andre regler og samværsformer, og hvor de møder en hverdag fyldt med nye indtryk, holdninger, oplevelser og udfordringer. Jeres barn er med sikre skridt på vej til at blive voksen, for på en måde er efterskoleopholdet et af vor tids overgangsritualer fra barn til voksen. Det betyder, at I som forældre først og fremmest skal bakke op og være til stede, når der er brug for jer. Ikke sådan, at der bare skal ringes og SMS' i tide og utide, men de skal vide, at I er der. Så I skal give lidt slip og lade jeres børn opleve og udfordres i de nye omgivelser.

Med andre ord: I skal vise interesse, og på samme tid dæmpe jeres store omsorgsgen, når I nu for en tid giver slip på en flok galoperende hormoner til fordel for et unikt, tidsbestemt og levende fællesskab.

Indstil jer på, at de skal bruge mange kræfter på at omstille sig. Vær klar over at de med tiden ser jer i et nyt lys – og får en ny "familie" for en tid.

Hold øje med nyhedsbrevene fra skolen – så har I chancen for, på behørig afstand ganske vist, at følge med i hvad der sker under opholdet. En del af eleverne – især drengene – har ikke noget større behov for at rapportere hjem. De koncentrerer sig om det, de er midt i. Sådan er det med drenge.

Støt gerne jeres børn i, at det også er vigtigt at være på skolen i weekender. Det er her de for alvor lærer hinanden at kende.

Som forældre kan I arbejde med jeres egen tolerance over for, at alle andre unge ikke er helt som jeres eget barn. I kan være åbne over for skolens regler og måder at gøre tingene på.

Til gengæld skal vi nok passe godt på dem.

Og husk – I er ALTID velkomne til at kontakte os, hvis I er utrygge, utilfredse eller blot får øje på ting, som I mener, vi kan gøre bedre. Det vil vi nemlig gerne. Sku' vi imidlertid gøre noget godt, kan vi da også nok tåle lidt ros engang imellem.

På skolens vegne ønsker jeg alle et godt skoleår.

KALENDEREN ÅRETS GANG 2010-2011

AF JENS GADE

AUGUST

Det nye skoleår startede for personalets vedkommende onsdag den 4.8. om formiddagen for de nye medarbejdere, og over middag mødte så de gamle.

Torsdag den 5. havde personalet med ægtefæller middag med bestyrelsen med ægtefæller, og hermed var alle kræfter i gang med det nye skoleår.

Fredag blev brugt til at gøre færdigt til det nye elevhold om søndagen, da vi for første gang i skolens historie ingen 2.års elever havde til at gøre færdig om lørdagen.

Søndag den 8. mødte så de nye elever. Alle mødte i god tid.

Hele den første uge var en såkaldt intro-uge. Skemaet blev gjort færdigt og udleveret om fredagen, hvor eleverne også havde de første undervisningslektioner. Alle elever havde en kontaktlærer fra den første dag. Disse kontaktlærere blev præsenteret for forældrene på ankomstdagen, og eleverne fik en samtale med deres kontaktlærer allerede den første uge.

I løbet af den første uge besøgte eleverne deres kontaktlærer i deres hjem.

Onsdag den 18. og onsdag den 26. var der etageaftener med forskellige ryste sammen aktiviteter.

Tirsdag den 31. havde vi om formiddagen seksualvejleder Helge Myrup til at fortælle om sexlivets store mysterier og farer.

SEPTEMBER

Torsdag den 2. stod 9.a for en høstfest med masser af sjove konkurrencer, bl.a. skulle man dyste om, hvem der kunne holde sig længst på en rodeotyur. Eleverne havde allieret sig med en lokal landmand og havde fået korn, majs etc til pyntning af høstfestsalen.

Mandag den 6. havde vi besøg af efterskolelæreren, Anders Petersen, der fortalte om sit eget liv i et foredrag med titlen "Alle har et liv, der er værd at leve". Weekenden den 11.- 12. var en tema-weekend med aktiviteten dans.

I hele uge 37 havde vi besøg af URK (Ungdommens Røde Kors), som lærte os meget om deres hjemlande, primært i Afrika.

Onsdag den 15. om aftenen var der forbesøg for eventuelt kommende elever til skoleåret 2011-12.

Fra tirsdag den 21. september til fredag den 24. september var hele skolen på studie-/rystesammen tur til Berlin.

Weekenden den 25.- 26. var en blive-weekend, hvor fredag aften og hele lørdag blev brugt til at gøre klar til efterskolernes åbent hus dag om søndagen. Knap 500 gæster besøgte skolen.

Torsdag den 30. foredrag med tidligere journalist, højskoleforstander og forfatter Erik Lindsø: "I skolen sagde de, at ..."

OKTOBER

Lørdag den 2. havde vi gl. elevdag om dagen og skolens jubilæumsfest for 5 og 10 års jubilare om aftenen. Ca. 100 var mødt i alt.

Søndag den 3. mødte 10 udenlandske lærerstuderende, som skulle være i

praktik hos os i 14 dage. De er en del af en aftale med Silkeborg Seminarium, som har et projekt DanEcult kørende hvert år. Disse lærerstuderende arrangerede en international kulturaften for vore elever den 12.

Mandag den 4. var der elevarrangeret etageaften.

Weekenden den 9.- 10. var en temaweekend med dreng/pige aktiviteter, altså aktiviteter hver for sig fra fredag til lørdag aften. Drengene tog ud af huset og pigerne blev i huset. Lørdag aften havde pigerne så forberedt en fest for de hjemvendte drenge.

I uge 41 var SIP – holdet i brobygning på Medieskolen i Viborg.

Fredag den 15. deltog vi ligesom mange andre i skolernes motionsdag. Her på stedet blev der cyklet rundt om Hjarbæk fjord, en strækning på ca. 40 km. Alle elever deltog.

I uge 42 holdt vi efterårsferie.

I ugerne 43 og 44 var SIP-klassen i brobygning på Medieskolerne i Viborg.

Torsdag den 28. oktober var der foredrag med Rasmus Krath med titlen ”Piraternes Kyst”, om samtaler med piraterne ud for Somalias kyst. Rasmus er den eneste vestlige journalist, der har fået lov til at snakke med disse pirater.

NOVEMBER

Søndag den 7. indkaldte vi til forældre-dag med samtaler og underholdende indslag. Vi havde debat-café samt sangtime for forældrene. Skuespilleren Brian Hansen sluttede dagen af med et foredrag om mimik og kropssprog.

Fra den 11. til den 18. fandt første runde af vores udveksling sted. Vi havde klasser på besøg i Tjekiet, Belgien og Finland, mens vi havde besøg af klasser fra Italien, Irland og Tyskland. Efter udvekslingen var der forlænget weekend.

I uge 47 var hele 10. klasse og SIP-klassen i brobygning på ungdomsuddannelserne i Viborg.

Mandag den 22. havde vi besøg af teatergruppen Opgang 2 fra Århus, der fremførte stykket ”Krigskonfekt” for os.

Weekenden den 27. – 28. var en tema-weekend med temaet jul og julerier.

I ugerne 47 og 48 udfærdigede og fremlagde eleverne deres OSO-opgaver.

DECEMBER

I ugerne 50 og 51 var SIP-klassen i brobygning.

Onsdag den 8. var der elevarrangeret etageaften.

I uge 50 var der terminsprøver om eftermiddagen og almindelig undervisning om formiddagen.

Mandag den 20. årets sidste fest, julefest, arrangeret af 9.b.

Tirsdag den 21. havde vi julefrokost, gudstjeneste i kirken samt juleafslutning i hallen.

Om aftenen julefrokost for personalet. Derefter juleferie.

JANUAR

Tirsdag den 3. mødte eleverne inden 21.00.

Tirsdag den 11. havde vi uddannelses-café. Mange tidligere elever kom og fortalte om deres ungdomsuddannelse og om deres overgang fra efterskolen til ungdomsuddannelse. De medbragte bøger, opgaver, rapporter etc.

I hele januar havde SIP projekt om Danmarksindsamlingen. De involverede hele skolen i deres projekt, og hele projektet endte med et fantastisk resultat. Skolen indsamlede næsten 200.00 kr til velgørende formål i Afrika. Nogle elever og en lærer deltog frivilligt i gallaforestillingen i forbindelse med Danmarksindsamlingen som medhjælpere, og 2 af skolens elever overrakte den samlede check fra efterskolerne på scenen om lørdagen den 30. januar i København.

I uge 3 (18. – 22.) prøvede vi noget nyt i stedet for vort traditionelle drama/musical forestilling. Vi lavede et Skals-land, et minisamfund, som skulle slutte med en udstilling og en koncertoplevelse, alt sammen med henblik på at samle ind til Danmarksindsamlingen. Steffen Brandt fra TV-2 gav os et brag af en koncert. Mandag den 24. elevarrangeret etageaften.

FEBRUAR

Den 2. deltog hele skolen i fakkeltog fra Skals Torv til kyndelmisse gudstjeneste i Skals kirke.

Weekenden den 6. og 7. var en bliveweekend, hvor der blev trænet gymnastik til den helt store opvisning i marts.

Tirsdag den 8. stod 10.a for skolens karnevalsfest.

I uge 7 var der vinterferie.

Søndag den 21. februar inden 21.00 mødte eleverne igen efter ferien.

Onsdag den 23. havde vi en international formiddag.

Søndag den 27. om aftenen var der forældreaften med individuelle samtaler med kontaktlærerne samt diverse elevunderholdning, såsom gymnastik, musik og sang.

MARTS

Onsdag den 2. foredrag med Mogens Jensen, en bjergbestiger, der på trods af

astma, har betvunget de højeste bjerge i verden. Titlen på foredraget ”Mod nye højder”.

Weekenden 5. – 6. – 7. forlænget.

Tirsdag den 8. var der en del ekstra gymnastik for at blive klar til den store opvisning.

Fredag den 11. var den første store gymnastikopvisning (generalprøve) til nye elevers aften. Den første gang vi så det nye elevhold (2011 – 2012) samlet.

Lørdag den 12. deltog vi ved DGI Midtjyllands forårsstævne i Bjerringbrohallerne.

Søndag den 13. var den lokale gymnastikopvisning i vores hal.

Onsdag den 16. var der hovedrengøring om eftermiddagen og om aftenen havde vi besøg af bedsteforældre og andre familiemedlemmer til bl.a. fællesspisning og gymnastikopvisning.

Lørdag den 26. havde vi ca 130 familier på forbesøg til skoleåret 2012-2013.

Tirsdag den 29. arrangerede SIP klassen MGP for hele skolen.

APRIL

Tirsdag den 5. elevarrangeret etageaften.

Fra den 7. til den 14. fandt anden runde af vores udveksling sted. Vi var ude på besøg i Italien, Tyskland og Irland, mens vi havde besøg fra Belgien, Finland og Tjekkiet.

Tirsdag den 19. og onsdag den 20. havde vore elever indbudt søskende og andre unge bekendte til et døgn på efterskole.

Torsdag den 28. afviklede vi første del af vores eksamen i Cambridge engelsk, den mundtlige del.

Samme dag om aftenen havde vi besøg af nogle elever fra Klejtrup Musikefterskole, som spillede for os.

MAJ

I perioden 2. – 11. blev de skriftlige prøver gennemført.

Torsdag den 12. afvikledes 2. del af vores eksamen i Cambridge engelsk.

I weekenden den 14. – 15. var SIP klassen i Strasbourg som deltagere i et ungdomsparlament.

Søndag aften den 15. ankom familien Daly fra USA. Familien bestod af Signe og John, samt deres tre børn, Jensen på 11 år, Carl på 8 og Medea på 6. De skulle blive her resten af skoleåret og tjene til opholdet ved at deltage i alt forefaldende arbejde af såvel pædagogisk som praktisk karakter. Alle tre børn gik i skole på kommuneskolen her i Skals. Et meget positivt bekendtskab.

Fredag den 20. afvikledes sidste og 3. del af eksamen i Cambridge engelsk.

Mandag den 23. om eftermiddagen havde vi besøg af en meget dygtig trommeslager som underholdt/lærte os om rytmer. Dette var en præmie for en vunden landsdækkende konkurrence.

Onsdag den 25. om aftenen var der kontaktholdshygge klassevis som afslutning med kontaktlærerne.

Weekenden 28. – 29. var en international bliveweekend.

Tirsdag den 31. arrangerede 10.b gallafest for hele skolen. En fest med festmiddag serveret af lærerne, diverse underholdningsindslag samt les lancier i hallen i meget flot dress.

JUNI

Fra den 2. til den 5. forlænget weekend i forbindelse med Kr. Himmelfartsdag.

Fra den 6. – 21. afvikledes de mundtlige prøver.

I uge 23 afvikledes SIP-prøven med fremlæggelse for forældrene den 9. om aftenen.

Den 18. – 19. var der bliveweekend (skoleårets sidste weekend). Efter de mundtlige prøver stod den resten af uge 25 på samvær, sjov, hygge, rengøring o. s. v. i vores outrouge.

Fredag den 24. arrangerede 9.c årets sidste fest for os alle.

Lørdag den 25. mødte forældrene om eftermiddagen op til skoleafslutning med taler, overrækkelse af skolebeviser og ”store grædetur”.

Den 25. om aftenen sommerafslutning for personalet. Derefter en velfortjent sommerferie.

TIRSDAG D. 31. MAJ ARRANGEREDE 10.B GALLAFEST FOR HELE SKOLEN. EN FEST MED FESTMIDDAG SERVERET AF LÆRERNE, DIVERSE UNDERHOLDNINGSSINDSLAG SAMT LES LANCIER I HALLEN I MEGET FLOT DRESS.

AT VÆRE VEGETAR PÅ SKAL^s

AF EMILIE QVIST

Da vi alle startede d. 8. august på et splinternyt år, var der én vegetar på skolen. Det var Tenna, som er vegetar på sit 3. år nu. Der skulle kun en ryste-sammen tur til Birkesø til, før at der var hoppet to mere med på vognen! Nemlig min veninde Mette og jeg. Vi havde fået

fortalt en hel del fra Tenna om livet som vegetar, og det inspirerede os så meget, at vi selv ville prøve at se, om vi kunne leve uden kød! Først startede vi bare ud med at undgå det kød, som køkkenet normalt serverede. Men lidt efter lidt blev det mere seriøst, og vi valgte så at informere køkkenet om 2 nye vegetarer. Det blev taget vel imod, bare med en informering om, at så skulle det altså være sådan hele året!

Nu er vi ved vejs ende, og vi har gennemført hele året uden at spise kød. Jeg synes det er vigtigt at fortælle om, for køkkenet har virkelig gjort en stor del til, at det er sjovt at være vegetar. De laver varieret og sund mad, som erstatning for de andres kød. Og har hele året været åbne for nye opskrifter og ideer. Da jeg også selv var i køkkenet, fik jeg lov til at bikse det sammen, jeg havde lyst og ideer til.

Køkkenet serverer altid velsmagende og interessant mad. Det er nytænkende, og væk fra mormors store kødgryder. Det gør, at vores måltider ikke bare bliver en slags pligt, man skal komme til, men at det bliver noget, man går og glæder sig til hele formiddagen.

De giver en lyst og opbakning i at prøve noget nyt. Og det afspejler egentlig meget godt Skals Efterskole i en helhed. At det er så gennemført fra skolens side af, til at det rækker helt ud i køkkenet! Det skal de have en stor ros for.

Så kan man spørge sig selv; "Hvad hjælper det at lille mig er vegetar?", og den har vi også fået mange gange i løbet af året. Men til det vil jeg gerne fortælle, at vi nu til slut på året er 7 vegetarer. Så en eller anden påvirkning må det vel ha'!

"INTET VILLE GAVNE MENNESKETS SUNDHED OG ØGE CHANCERNE FOR JORDENS OVERLEVELSE SÅ MEGET SOM UDVIKLINGEN HEN MOD EN VEGETARISK LEVEVIS!"

ALBERT EINSTEIN

REKORDSTORT ANTAL BEDSTEFORÆLDRE PÅ SKAL^s

AF CHRISTINA GRUNDMANN (MOR TIL JEANNE, ELEV I 2010-11)

Elevernes særlige tillid til hinanden kan være forklaringen på det store fremmøde til vores bedsteforældreaften i år, mener skolens forstander.

Hele 250 spændte bedsteforældre troppede op til spisning, fællessang og gymnastikopvisning, da Skals Efterskole i marts slog dørene op til sin årlige bedsteforældreaften. "Det er det største antal bedsteforældre, vi har haft på besøg nogensinde – 100 flere end sidste år," fortæller efterskoleforstander Sven Primdal.

I gennemsnit svarede gæsternes antal til, at hver af skolens 130 elever kunne byde velkommen til to bedsteforældre.

Et modent elevhold

Nutidens bedsteforældre er et særdeles travlt og aktivt folkefærd, men trods det smider de stadig gerne, hvad de har i hænderne, når børnebørnene kalder.

Og i år er der altså flere af de unge børnebørn end sædvanlig, der har kaldt, mener Sven Primdal:

"Alle vores elevhold er forskellige, og holdet i år er kendetegnet ved, at de står side om side. De har meget stor lyst og tillid til hinanden. De tør godt stå ved, at de har bedsteforældre. Og de tør også stå ved, at de gerne vil have besøg af dem."

Sven Primdal oplever desuden, at det ud over tilliden er den begyndende voksenhed og modenhed hos eleverne, der gør, at de i år godt tør de her ting, som de ikke ville have turdet, da de var lidt yngre og mere usikre. For det er bestemt ikke smart blandt mere umodne børn og unge at vedkende sig, at de faktisk også har et familieliv.

Genoplever egen efterskoletid

At spise sammen, synge sammen og at skabe en fælles gymnastikopvisning har altid været en del af fundamentet på de fleste danske efterskoler:

"I sin essens handler aftenens program om at give bedsteforældrene et indblik i efterskolelivet, kerneøjeblikkene, stemningen og følelserne", forklarer Sven Primdal. Og netop de vakte følelser fik mange af de ældre til at også at se deres egen efterskoletid passere revy for det indre øje.

Mødet mellem to generationer

Bedsteforældrene glæder sig i lang tid i forvejen til denne aften. Det kan imidlertid være svært for de unge mennesker at vide, hvad det betyder for dem selv at have mormor og morfar på besøg, før de har prøvet det.

De er godt klar over, at det kan være besværligt at påtage sig værtsrollen. De kan være usikre på, om de kan klare værtskabet. Og om de kan leve op til forventningerne. Men efter besøget har de følt glæden over at have haft det ansvar. For noget, som ellers altid har været forældrenes ansvar. "En bedsteforældreaften kan på den måde blive det første egentlige, ligeværdige møde mellem de to generationer," slår Sven Primdal fast.

Ingen kan spå om næste år

Hvor stort fremmødet til denne traditionsrige aften vil blive næste år, kan ingen spå om. Det er helt op til det elevhold, der til den tid prøver grænserne af på Skals Efterskole.

ALLE MENNESKER HAR EN KROP

AF SVEN PRIMDAL

Hvordan bygger man fremtidens skole? Om 50 år er hverken de samme børn eller deres lærere i skolerne, og samfundet har formentlig ændret sig til ukendelighed. Vi kan derfor ikke forudse, kun gætte, hvordan samfundet vil udvikle sig i fremtiden.

I stedet kan vi hele tiden forsøge at forankre en udviklingsproces i skolerne således, at de vil være i stand til at forny sig. Man kan bygge en tidssvarende skole, som kan forny sig selv, men ikke fremtidens skole.

SKALs blev i sin tid bygget som en tidssvarende skole men med muligheder for fornyelse af rum og rumlighed. Lige siden skolens start er der sket en fornyelse af skolens rum. Der er gjort op med den traditionelle skoleindretning og i stedet skabt forskelligartede rum med plads til varieret undervisning og kreativ tænkning.

Nu finder man en pyramide, hvor man kan slænge sig i sofaen eller i sækkestolen og i ro og fred fordybe sig i matematikkens grundregler eller bare få lidt "alenetid", et skoletorv, hvor eleverne kan sidde og kigge på verden, der passerer forbi på gangene eller et studietorv, som oser

af kundskabsmuligheder og læringsstile. Ud fra den tanke, at alle mennesker er forskellige, tænker forskelligt og lærer forskelligt i forskellige situationer har en ny møblering skabt et nyt læringsrum med plads til forskellighed i fritid og læring. Der er endvidere lagt vægt på de unges situation på vej ud i verden. Mangefarvede og vippende stole, der hurtigt kan flyttes rundt på, med tilhørende småborde med en speciel formgivning, kan bruges til koncentreret gruppearbejde og højlydte diskussioner om verden udenfor. 4 stationære computere konkurrerer med de mange små og lette "bærbare" om opmærksomheden fra eleverne. Et langt og højt bord skærer midt ned gennem rummet og danner en dynamisk ramme for kreative samarbejder og fleksible arbejdsituationer. Vaner og vante tankegange bliver automatisk udfordret i dette rum, samtidig med at eleverne finder netop deres yndlingssteder.

Det er mit ønske, at skolens beboere af elever og lærere hele tiden husker at sparke til den traditionelle brug af lokalerne og derigennem være med til at skabe nye måder at tænke rum som kreative redskaber i undervisningen.

» Hvilket rum fortjener det næste spark?

INNOVATIONS LAND

PÅ SKALS

AF EMILIE QVIST, LINNEA SAUER,
SOFIE SØRENSEN OG METTE JAKOBSEN

- ER ET SAMFUND MED SIN EGEN ØKONOMI
- INITIATIV OG VIRKELYST BETALER SIG
- DU KAN BLIVE BUMS ELLER MILLIONÆR
- SOV PÅ HOSTEL ELLER LUKSUSHOTEL
- DE BEDSTE VIRKSOMHEDER PRÆMIERES
- HAR SIN EGEN NYHEDSREDAKTION

OPSTARTEN

Alle skulle ansøge om et job, eller selv opstarte en virksomhed, inden ugen startede. Så blev der ansat et Innovationsråd, med lige fra en Statsminister til Politidirektør.

Alle andre elever fik et job, som de kunne starte på onsdag eftermiddag. Skuespils-gruppen gik med det samme i gang med at få skrevet et stykke, mens netcafeen også hurtigt fik trukket nogle ledninger.

En lille ændring blev så, at alle skulle tjekke ind på et hotel onsdag aften. Mange flyttede værelse, og også til helt andre etager, mens nogle stykker dog fik lejet sig ind i sin egen seng.

Vi fik alle et startbeløb på 150 Skals, hvor vi så selv måtte afgøre om vi ville bo på luksushotel eller et hostel uden lys og rengøring!

Hurtigt torsdag morgen kom alle butikkerne i gang, og der kom Skals i omløb. Restauranter og bagerier fandt ud af, at konkurrencen var hård, og at der skulle kæmpes for at skaffe kunder. Men da frokosten så var overstået, begyndte mange at gå rundt og bruge af deres selvtjente Skals.

De private firmaer skal tjene penge på at andre elever og forældre kommer og køber. Hvorimod de offentlige ansatte, har kunnet hente deres løn hver 2. time.

FOTOGRAF OG PROTRÆT TEGNING – 'OUT OF FRAME'

Under skolen ligger kælderen. I kælderen står Louise og fotograferer både portrætfotos og gruppebilleder. Kunderne vælger selv om de vil sende billedet videre over til tegneren Maja, som kan tegne næsten en tro kopi. Det er værd at prøve. Maja har ikke kun tegnet elever, men også lærer som Ole (hans tegning hænger på opslagstavlen i forum).

DAMEBLAD – 'STATEMENT'

Bladet 'Statement' udkom torsdag. Fredag morgen var det udsolgt, så de fire piger Caroline, Mette, Mathilde og Nicoline gik straks i gang med at lave flere. Det er rigtig godt lavet og indeholder mange kreative, spændende og sjove ting. Det er et rigtig godt minde at have liggende.

RESTAURANT – 'IMI'

Her står menuen bl.a. på lasagne med frisk salat eller kartoffelsalat med frikadeller. Det er god mad, og store portioner, så man ikke går sulten derfra. Personalet Mille, Ida og Ida er både gode til at lave mad og er altid parate til at betjene kunderne med et smil.

NYHEDER – 'SE-TV'

Onsdag gik hele dagen med at forberede sig til torsdag morgen. Der skulle nemlig sendes SE-TV (nyheder) klokken 8. SE-TV er blevet lavet for at holde folk opdateret om innovationsugen og selvfølgelig for underholdningens skyld. Der er blevet filmet i forskellige situationer. Alt i alt blev resultatet fint.

RESTAURANT – 'PAPAS PIZZERIA'

Hvis man vil have pizza, er 'Papas Pizzeria' det helt rette sted. Pizzaerne har tykke sprøde kanter, godt med fyld og er selvfølgelig hjemmelavet. Det ser rigtig lækkert ud. Det er de fire drenge Anders, Morten, Kasper og Johan, som har startet denne virksomhed

CAFÉ RÁPÉ

En flok på syv drenge lavede en café, som voldtager dine smagsløg, siger de selv. Dog skal det siges, at den sandwich som solgte bedst var med kylling og bacon, så vi må gå ud fra, flertallet synes, den er bedst.

CAFÉ NOURIS

Café nouris sælger både varme boller, kanelnegle og meget andet lækkert, som leger med dine smagsløg. Det hele er hjemmebag, lavet i skolens køkken. Måske synes du, de er små, når du ser dem, men du får noget for alle pengene!

LA BOULANGERIE

Innovationslands helt eget konditori, ejet af fire dygtige piger, Jeanne K, Sissel L, Marie Schwartz og Charlotter Cr. De har lavet udsøgte kager, som klart lever op til forventningerne hos et konditori, desuden er de billige, og deres kager er bestemt prisen værd!

Slushicebaren

Inde i forum står der en slushicemaskine, med rød og blå slushice. Her kan du få dig et glas koldt og forfriskende pift, så du har ingen undskyldning for at være træt! Et glas slushice med sugerør koster kun 20 skals, så du må hellere stille dig i kø!

CYKELVÆRKSTED

Vi har også haft et cykelværksted omme ved cykelskuret her i Innovationsland. Der arbejdede Arno og Benjamin, og der kunne man få ordnet sin cykel for kun 50 skals. Man kunne få vasket sin cykel, smurt sin kæde og meget andet, som man ikke selv ville bruge tid på.

BAND – RELIEF

Klokken 19.30 og 21.00 spillede bandet løs. Det bestod af sangeren Louise, guitaristen Jesper og Søren med bas. De har siden onsdag øvet i vores nyrenoverede musiklokale. Resultatet blev rigtig godt. De sørgede for, publikum hyggede sig, ved at alle sammen med bandet sang Hallelujah. >

› PROGRAM

16.00 Innovationsland starter
16.45, 17.45 og 18.45 Band
16.30, 17.30, 18.30 og 19.30 Dans
16.00, 17.00, 18.00 og 19.00 Teater
Tjek plakater ved biografen Film
19.15 Dørene åbner til Steffen Brandt
20.00 Steffen Brandt
21.30 Steffen Brandt slut.
Alle elever bliver og hjælper med at rydde op.
16.00 Innovationsland åbner

FORRETNINGER

'PARADISE HOTEL' ELLER 'HOSTEL'?

Alle elever skulle onsdag og torsdag leje sig ind på et værelse i et af de otte hoteller. Der var forskellige tilbud i hotellerne. Nogle tilbød morgenmad på sengen, rengøring og chokolade. Mens andre hoteller fik gæsterne til selv at gøre rent på deres værelser, og leve uden lys for en aften.

DANSERE – 'GIRLS LEAGUE FEAT GOLDHAMMER'.

5 friske piger, og 1 dreng har hele ugen svedt og øvet til at kunne opvise deres dans fredag aften. De har alle gået til dans, før de begyndte på Skals Efterskole, og de danser derfor på højt niveau. Der er forskellige dansegenrer i serierne, og charmetrolden Frederik laver de fedeste solodanse imellem serierne.

POLITI

Der har været politi til at sørge for, at alt er gået, som det skulle. Der har kun været få uheldige episoder, heldigvis har politiet været hurtig ude, så det ikke er gået for vidt. Der har kun været tale om en ulovligt importeret pose nachoschips, og lidt forsøg på svindel med penge.

PASTAHOUSE

I PastaHouse er servicen høj, og maden god. Specielt deres pandekager med is kan anbefales, og det kan bestemt rådes at betale fem ekstra Skals for et chokoladehjerter. Så er der deres nachoschips, som bare skal smages!

BIOGRAF

Biografen ligger på vej ned til mediateket, og kan bestemt anbefales, man kan både købe sodavand der, og må selv vælge hvor man vil sidde, afhængig af hvor mange som er der. De sender de nyeste af de nyeste film, og kun de bedste! Man må desuden tage slik med, som ikke er købt der, hvilket er en sjældenhed i dette århundrede.

DE GYLDNE BAGERE

De Gyldne Bagere er både billige og gode. Specielt deres chokoladekager kan anbefales. Deres hindbærsmutter er også exceptionelle, og er klart værd at smage. Ja, de er i sandhed gyldne!

DE KREATIVE

De kreative har arbejdet på højtryk i multi, for at lave øreringe, armbånd og meget andet, som kan købes i aften. Der er tilmed blevet lavet smykketræer, hvor du eventuelt kan hænge smykker, som du køber af smykkemagerne.

NETCAFE/ELEKTRO

Omme i mediateket har Sofus lavet en netcafe, hvor man har kunnet betale for at få internet i et stykke tid. For en halv time kostede det 5 skals, hvilket jeg skulle mene lige var til at overkomme, dog skulle man sidde i mediateket for at få internettet, så man kunne desværre ikke sidde i sin seng, men så vidt jeg kunne se, var der ingen som døde af ikke at have internet i to dage.

GH-SECURITY

Vagterne i vagtværnet, har ikke haft meget arbejde de sidste par dage, men får travlt i aften, med så mange gæster! De kommer til at vise, hvor bilerne skal køre hen, og andre opgaver i løbet af aftenen.

VÆRKSTED

Værkstedet var ejet af Sten Hård, der arbejdede seks drenge, dog blev en udskiftet torsdag, efter en uheldig hændelse, men han har nu fået nyt, og efter hans egen mening, bedre arbejde, og hans udskifter er også meget tilfreds med sit nye job. De har blandt andet sat scenen op i SIP lokalet.

WELLNESS

Wellness er dejligt afslappende for en med meget stress eller ømme muskler. Alle er velkomne.

REKLAME/PR

Dette reklamebureau har reklameret for mange af virksomhederne. Plakaterne er rigtig kreative med flotte billeder og vigtig information.

RENOVATION/FEJ

Lasse og Martin har hjulpet med at holde skolen ren her i innovationsugen. De har bl.a. støvsuget og vasket gulve, så skolen altid skinner.

KASINO

Kasinoet er flot pyntet med lilla lys og blå strimler. Der er godt gang i pokerspillet, og der bliver spillet meget pool. Gæsterne hygger sig herinde, og det er jo det vigtigste.

THE REKLAMERN

The Reklamern er et fantastisk bureau, som altid opfylder dine ønsker og krav. Desuden er de altid villige til forhandling. Hvis du vil have lavet en reklame, ved du hvem du skal gå til.

SKALs GENERALFORSAMLING 2011

AF NIELS SVITH

På generalforsamlingen sidste år varslede jeg, at vi nok gik mod hårdere tider på det økonomiske område, men at vi endnu ikke rigtig kendte formen for og omfanget af de stramninger, som den økonomiske krise har fået regeringen til at varsle os.

Nu er stramningerne i det store hele meldt ud – og ser ganske skræmmende ud – men de er endnu ikke trådt i kraft – det sker først i løbet af det kommende skoleår – og vi ved derfor ikke præcis, hvor hårdt, nedskæringerne vil komme til at ramme her på Skals Efterskole.

VI VIL BLIVE RAMT PÅ TO OMRÅDER:*

1. Nedskæringer og ændringer af statstilskuddet til elevbetalingen
2. Forbrugsbegrænsninger og andre direkte nedskæringer vendt mod den enkelte skole.

Tilskuddet til elevbetalingen ændres på to områder, idet der først og fremmest sker en ganske dramatisk sænkning af tilskuddet til familier med højere indkomster, således at disse nu får tilskuddet reduceret med op til 92%. Desuden ændres tilskudsreglerne nu således, at tilskuddet til unge fra sammenbragte familier fremover beregnes på grundlag af hele husstandsindkomsten, der hvor den unge bor, og ikke kun ud fra den biologiske forælders indkomst. Denne ændring kan nok i de fleste situationer synes ganske rimelig og forståelig, men vil nok i de få og særlige situationer kunne ramme så hårdt, at enkelte unge fra skilsmisseramte hjem ikke længere vil kunne få et efterskoleophold.

Derudover er efterskolerne også blevet pålagt en række nedskæringer i deres direkte tilskud og en dispositionsbe-

grænsning, som yderligere belaster skolernes økonomiske råderum.

Endelig varsles der yderligere betydelige stramninger og nedskæringer for de kommende skoleår, så vi må helt klart forvente en meget stram økonomi i en årrække. Skals Efterskole er dog særdeles velkonsolideret, og der vil givetvis være ganske mange andre efterskoler, der må lukke, før vi her på stedet kommer i alvorligere vanskeligheder.

Dette skyldes ikke mindst, at vi gennem alle årene har haft – og også i 2010 havde – en særdeles god og sund økonomi under fuld kontrol, som man ved selvsyn kan konstatere, når regnskabet fremlægges. Vi har altid lagt vægt på at budgettere forsigtigt, så selv rigtig ubehagelige overraskelser ikke skulle kunne bringe os i vanskeligheder, og vi har samtidig haft den indstilling, at enhver udgift helst skal tages med det samme og ikke udskydes til næste regnskabsår, som man ville gøre på mange andre efterskoler.

Det betyder, at selv om vort faktuelle overskud på knap 700.000 måske ikke ser så imponerende ud ved første øjekast, så gør revisor faktisk opmærksom på, at hvis vi ikke havde været så emsige med at få bogført enhver omkostning længe før vi behøvede, ja så ville vort overskud have været betydeligt større. Og spørgsmålet er jo så, om ikke det faktisk er bedre at være lidt på forhånd med at afholde udgifterne, selv om det gør ”praletallet” på bundlinjen en kende mindre.

Men nu tilbage til det egentlige emne for bestyrelsens beretning, nemlig forløbet af året 2010 her på Skals Efterskole. >

*Redaktionen gør opmærksom på, at denne tekst er skrevet for de bebudede stramninger er fjernet af regeringen.

› For efterskolelærere var der efterhånden opstået et uholdbart lønefterslæb i forhold til lærere ansat i Folkeskolen, således at lærere altid ville kunne påregne en synligt lavere løn, hvis de søgte beskæftigelse i efterskolen. Dette efterslæb har vi nu fjernet her på Skals Efterskole, så vi nu udbetaler lønninger, der i gennemsnit er fuldt på højde med Folkeskolen og endda ligger lidt over de overenskomstaftalte minimumsgrænser for de lokalt aftalte løndelev. Vi har ikke til hensigt at blive lønførende, men man må ikke tabe penge på at søge beskæftigelse hos os. De dygtigste lærere er meget efterspurgte, og når nu vi mener, at vi med vor høje faglige profil etc. må virke særdeles tiltrækkende på netop disse, så ville det være ærgerligt, hvis vi alligevel blev fravalgt på baggrund af lønnen.

Men det risikerer vi altså heller ikke længere, og det kan bestyrelsen kun hilse med tilfredshed.

Uden for det pædagogiske område er der foretaget 2 ansættelser.

Vi har i en årrække haft en burmesisk flygtning ansat i forskellige midlertidige ansættelsesforhold, samtidig med, at vi har forsøgt at få etableret en aftale med Viborg Kommune, som muliggjorde, at vi kunne tilbyde den pågældende en fastere ansættelse, men en noget uflexibel arbejdsmarkedslovgivning har hidtil blokeret for en sådan løsning. Vi har nu hugget den gordiske knude over ved at beslutte, at efter en sidste kortere tilskudsperiode har han nu fået tilbudt en helt almindelig fast ansættelse, hvor han dels står for rengøringen og dels assisterer efter behov i køkkenet. En aftale som både han og vi kun kan være tilfredse med.

Desuden har vi fået ny kontorleder.

Omkring jul viste det sig desværre, at Jytte Spinding bliver nødt til – af helbredsmæssige årsager – at drosle kraftigt ned på sin arbejdsindsats.

Jytte har jo gennem næsten hele Skals Efterskoles levetid været det klippefaste og alvidende omdrejningspunkt for skolens sunde og stabile økonomi, og garanten for at der altid herskede orden i, overblik over og rettidig omhu omkring alle de administrative forhold. Takket være Jytte har vi stort set altid kunnet sove godt om natten.

Vi var derfor meget spændte på, om det kunne lade sig gøre at finde et menneske, der kunne overtage de stolte traditioner for pinlig orden i alle forhold.

Det er heldigvis lykkedes at finde en ny kontorleder med erfaring fra undervisningsområdet, som er tiltrådt pr. 01.04., og som vi tror på kan løfte arven og få et godt samarbejde med både ledelsen og alle medarbejderne – og ikke mindst med Jytte, som heldigvis fortsætter, blot i mere begrænset omfang, så vi fortsat kan nyde gavn af hendes store viden og erfaring.

På det pædagogiske område er der blandt meget andet sket det, at vi er blevet Cambridge "Mother school", hvilket betyder, at vi nu er den skole, der for alle andre efterskoler godkender og koordinerer udbuddet af Cambridge-kurser og på den måde har ansvaret for al Cambridge-undervisning på efterskoler i Danmark. Det placerer os i en central nøgleposition i hele efterskolebilledet, men vil også have stor signalværdi i forhold til at synliggøre os som en af de – om ikke den – førende efterskole på det boglige og faglige område.

Samtidig har vor nye internationale koordinator netop åbnet en engelsksproget international hjemmeside for Skals Efterskole, så udenlandske unge nu kan finde os, uden at de behøver at kende vort navn på forhånd. Sammen med en aftale om en bedre, dvs. billigere, finansiering af udenlandske elevers ophold på Skals Efterskole, måtte det gerne føre til en stigning i antallet af udenlandske elever på skolen.

Det uden konkurrence aller flotteste, Skals Efterskole – eller rettere skolens elever – har præsteret i det forløbne år, er dog indsatsen i Danmarksindsamlingen, hvor det lykkedes vore elever at indsamle ca. 200.000 kr., eller mere end 1.500 kr. pr elev. Et imponerende resultat, som for andet år i træk har gjort os til den mest indsamlende skole i Danmark og endda med en særdeles sikker margin ned til den næstbedste.

Det demonstrerer klart, hvor meget skolens elever magter, men også hvor langt frem, skolens pædagogiske linje og medarbejderne kan føre de unge.

Og det er endnu et resultat hvis pr-mæssige signalværdi vanskeligt kan overvurderes.

På det bygningsmæssige område har vi fortsat en række renoveringsarbejder, samtidig med at vi er i færd med at udskifte inventaret på alle elevværelser undtagen i det nye elevhus. Desuden har vi fået nye – og støjdæmpende møbler i spisesalen – hvilket har været en stor gevinst for madroen og giver mindre stress under måltiderne.

I det seneste år er der pågået drøftelser både blandt medarbejderne og i bestyrelsen om Skals Efterskoles pædagogiske linje i fremtiden, og selv om denne status over det forløbne år måske ikke er det naturligste forum for en fremlæggelse af disse fremtidsvisioner, skal jeg dog alligevel nævne, at vi forventer, at vi i skoleåret 2012-13 introducerer aldersintegreret undervisning, altså undervisning, hvor man ikke længere er tilmeldt 9. eller 10. klasse, men blot tilmeldt hold og fagrækker på de niveauer, man ønsker, og som man kan magte.

Desuden er det planen samtidig at introducere en ny projektklasse, en international, engelsksproget klasse, der skal sigte mod de internationale gymnasieuddannelser i Danmark eller i udlandet.

De første skridt mod denne nyordning tages efter planen allerede i det kommende skoleår.

Sven vil nok fortælle mere om disse planer, men hvis nogen allerede nu sidder og tænker, at nu overgår skolen igen sig selv i innovationskraft og faglig udvikling – ja så har de fuldkommen ret. Og der er ingen tvivl om, at den væsentligste årsag til de flotte resultater Skals Efterskole har nået stort set hvert eneste år siden starten i 1990, det er en medarbejderstab, hvis høje faglige ambitionsniveau og udviklingsorienterede indstilling bevirker, at skolen igen og igen og igen kan overgå sig selv og sikre, at vi konstant er i front i efterskolebevægelsen.

Derfor har det også i år været en fornøjelse at fremlægge bestyrelsens beretning.

GREETINGS FROM VERMONT

BY THE DALYS

When we set out this past May for an extended working vacation in Denmark, we didn't know what to expect. Sure we were going to have a great time with Signe's cousin Peter, and sure we were going to enjoy time with the rest of Signe and Peter's family. And of course visiting Denmark was going to be exciting and fun with adventures around every corner.

What we did not realize was how this was going to be one of the best times of our lives; that this was going to be the kind of trip that would leave a lifelong impression on our family. From the moment we set foot on campus, we felt accepted as part of the SE family. We quickly settled in to the guest house, and we loved being next to the kitchen and all the action. The kids started school right away, after Karl broke his elbow of course, and every person we encountered was friendly and made us feel welcome. Our time with the students was what really made the trip for us. The SIP class was our introduction to all of you. From the American Night to the endless laughs and fun we had, we really appreciated being a part of the SIP experience. Your willingness to accept us into your class, and to include us in the SIP family, was a real gift. As time passed, we got to know everyone and enjoyed all of you so much. You were all so nice to our kids, and they loved living on campus and being a part of your lives. From baseball and football games, to tumbling and play-

ing in the gym, you always included our kids and made them feel special. They still talk about you and about all the fun times.

We loved the singing and the school meetings, and the way you are so open and respectful of each other, always willing to let everyone be heard. Dancing was a blast during the Gala, and of course serving all of you was a special treat. So much fun, such good memories. The canoe trip stands out as a family highlight; an adventure for all and a mission well accomplished. Everyone stuck to it and paddled until we made it to our destination. Hanging in camp was great fun, including singing around the fire. The refugee camp experience was moving for all of us, as we remember how you were challenged by this role play game and as we reflect on our unforgettable eye-opening experience. For all of us, it was a powerful event of relating to unimaginable challenges for refugees around the world.

As we moved into the last few days, it really started to sink in that we were about to part ways and everyone was going to scatter in many directions as they moved on with their lives. As we all continue on our journeys, we will always have our experience at SE with us. For us, it was only the last 6 weeks of the school year; for all of you it was the entire year – a year of making friends, overcoming

» So much fun, such good memories.

challenges and accomplishing goals. It was a year of growing up and preparing for the rest of your lives; a year of being together and working as a family – the SE family. A year to be proud of for a lifetime!

Now, the fall is here and winter is closing in, and we are settled back into our lives in Vermont. We are busy with the daily distractions of life and the kids' schedules. We talk about our trip to Skals all the time and remember all of you. We often talk about the last days, when we were

moved by the power of the final time singing together. You sang from your souls, and it moved ours. And now, when I hear Hallelujah sung, I get goose bumps and a wave of emotion hits me. We will always remember that day and the final day saying goodbye. We thank you all so much and feel so lucky to have been a part of your lives. Come visit us in Vermont.

We miss you,

John, Signe, Jensen, Karl, and Medea Sunshine

DEAR SKALS

BY THE DALYS

After a most amazing 6 weeks at Skals Efterskole in May and June, we considered submitting the following corrections of 10 exceptional terms and phrases to the official dictionary committee of Cambridge scholars at Cambridge University. We believe that new, more fitting definitions of these words might help former, current and future Skals Efterskole scholars, and the rest of the world, better understand the true meaning of these words:

"The true meaning of words"

1. American Night (n.) – An evening of American breakfast foods, such as sausages, pancakes, hash browns, bacon and juice, consumed at dinner time with American decorations and paraphernalia dressing the walls. Usually this feast is followed by American games, such as baseball, American football, and flickerball, and American dancing, such as line dancing, country dancing, the two-step, the three-step and square dancing.
2. Bad Joke (n.) – [a term coined by Karl Daly on May 21, 2011, at Skals Efterskole] a witty remark, often made with the intent of being extremely funny, that is actually completely not funny to most receivers of the joking statement. When shared, the joke sometimes provokes extremely laughter, although it is clearly not humorous and should not cause any type of laughter.
3. Darn Tough (adj.) – The intense ability of the faculty and staff at Skals Efterskole to withstand the full-time, temporary inclusion of an American family, including three wild children running the halls, a super energized, thin haired non-stop talker, and a obsessive snow-plow-type planner who gorged herself in hindbaersnitter on a daily basis. The true meaning also related to the fact that the aforementioned faculty shows complete competence, intense commitment and fearless leadership in their engagement with students at Skals Efterskole. Additionally, the Skals Efterskole staff and faculty are also described as 'darn tough' when it comes to socializing over coffee, attending social events, such as local soccer games and Skals Byfest, and celebrating together an amazing school year by putting on a hilarious play for the students and venturing to Kongens Hus for a most fabulous evening.

4. Flickerball (n.) – A truly American game of three sports where all three sports are played at a rather intense level, on a large field, with home-made rings hung from soccer nets, and mass organized chaos of typically soccer, ultimate frisbee, and team handball
5. Frisbee Golf (n.) – Another amazing American sport where trees, poles and other tall objects are chosen as targets for small, round plastic discs. The discs are to be thrown at the targets in an orderly fashion, starting with target number 1, and running between the targets after every player complete their turn hitting the target (which for some takes several tries over and over again) is highly encourage for a more complete cardiovascular physical workout experience
6. Hindbaersnitters (n. plu. – because they're better if there are many of them; can also be served in one gigantic format about the size of a small coffee table) – the world's most exquisite, delicious, nutritious, decadent, and revered (by some more than others) Danish cookie. Unimaginable pleasure is experiences when consuming at least one of these treats per day while in Denmark.
7. SE Tri (n. – note plural events) – a grueling athletic experience of swimming, bicycling and running, in exactly that order, under the duress of the stop watch, while loud, cheering fans encourages speed and endurance of the participating athletes of this now annual sporting event at Skals Efterskole.
8. SIPS (n.) [notably not 'plural!'] – an intense academic experience where budding young scholars, male and female, collaborate closely, work independently, receive

guidance by faculty, to produce amazingly well organized events for the SIPS groups themselves, their school, their local community, their country and the world. A must for any Efterskole student in Denmark.

9. Skole Skoven (n.) – the most special education setting in nature, provided by the local community (and Karen)
10. Sun-Run (n.) – a famous 3 kilometer running course in the hilly farm lands of Skals, Denmark. The course starts at the famous Skals Efterskole and weaves through the farm land on mostly gravel roads. It is a looped course, and it is best enjoyed with friends. It is also recommended that runners take in the breathtaking views, without stumbling on rock and uneven path, while chatting with fellow runners. It is not recommended for biking.

We have actually decided, after much deliberation, to only share these new definitions with you, Skals Efterskole. We realize that no matter how many years spent in academia, if a scholar was not a member and participant in the Skals Efterskole events, activities, learning or academic setting during May and June of 2011, there is no possible way that anyone could actually comprehend the true meaning of the terms above. Therefore, we decided to include them in the Aarskrit – the annual remembrance book which exemplifies and represents you. Thank you from the bottom of our hearts for a great 6 week visit to Skals Efterskole. We have nothing but great memories. We hope that you are all well and that our paths cross again.

Medea, Karl, Jensen, John and Signe Daly

Kære efterskoleelever!
Tak for jeres store indsats i forbindelse
med Danmarks Indsamling 2011.

Baunehøj Efterskole 108.286. Brøderup Ungdomsskole 22.280. Deutsche Nachschule Tingleff 10.804. Efterskolen Ådalen 375. Eisbjerg Efterskole 7.338. Faxehus Efterskole 2.120.
Fjordvang Ungdomsskole 860. Flakkebjerg Efterskole 3.784. Frijsenborg Efterskole 72.827. Faaborgegnens Efterskole 26.026. Glamsbjerg Fri- og Efterskole 17.327. Grønsund Idrætsefterskole 7.682.
Halvorsminde Ungdomsskole 7.200. Himmerlandscentrums Idrætsefterskole 10.460. Højer Efterskole 16.302. Højer Design Efterskole 300. Ingstrup Efterskole 22.049. Koldingsegnens Idrætsefterskole 3.040.
Ladelund Efterskole 16.125. Langelands Efterskole 6.165. Midtjysk Ungdomsskole 36.135. Musikefterskolen i Humble 46.696. Ollerup Efterskole - Sang og Musik 12.256. Oure Efterskole Sport & Performance 1.920.
Rantzausminde Efterskole 2.560. Ranum Efterskole 5.340. Rinkenæs Efterskole 1.340. Ryslinge Efterskole 7.500. Samsø Efterskole 40.320. Sjørringvold Efterskole 1.344. Skals Efterskole 185.388.
Skibeland Gymnastik- & Idrætsefterskole 13.721. Skovlund Efterskole 760. Svankjær Efterskole 26.235. Sydvestfyns Efterskole 280. Vesterdal Efterskole 66.657. Vesterlund Efterskole 16.008.
Viby Efterskole 7.080. Vostrup Efterskole 137.280. Waldemarsbo Efterskole 4.440. Øse Efterskole 23.213. Ågård Efterskole 18.000.

I alt 1.016.042 kr. der vil gøre en stor forskel for Afrikas unge i deres stræben for at skabe det nye Afrika

FORSTANDERBERETNING 2011

AF SVEN PRIMDAL

Ifølge det seneste nye forsknings- og udviklingsprojekt, som danner grundlaget for bogen "Dannelse der virker – efterskolens pædagogik" er efterskolen en dannelsestrykkoger, der gennem tre anerkendelsesfærfæer – det venskabelige fællesskab, interessefællesskabet og efterskolefællesskabet – yder et særligt bidrag til elevernes dannelseserfaringer. På efterskolen får eleverne udvidet deres selv- og verdensforståelse gennem mødet med det fremmede. Ved at møde "de andre" – som de ikke kan unddrage sig fra – og ved at møde "det andet" – som de bliver nødt til at forholde sig til – dannes eleverne. Dannelse på efterskolen er paradoksalt, fordi eleverne af egen fri vilje vælger at indgå i et fællesskab, som ikke er frit, men bindende og forpligtende på en anden måde, end de har oplevet det i deres hverdags- og skoleliv.

Vi har i dag brug for institutioner, so sikrer, at den yngre generation kan lære om sin usikre eller risikofyldte fremtid, og samtidig lære, hvad det vil sige at indgå i et demokratisk samfund. Formuleret ud fra efterskolens hovedsigte har samfundet brug for efterskoler, som gennem livsoplysning udvikler **selvtillid** og dermed mod til at kunne klare det ukendte, gennem folkelig oplysning udvikler et lærende **selvværd** og gennem demokratisk dannelse skaber rammer for dannelsen af en social **selvagtelse**.

Efterskolens særligt dannende praksis er blevet fremhævet i efterskolernes lovgrundlag fra 2006, hvor det fastslås, at skolerne skal tilbyde "undervisning og samvær" med henblik på "elevernes hele menneskelige udvikling og modning samt deres almene opdragelse og uddannelse". Med begreberne undervisning og samvær bekræftes

› kostskolelivets dannelsesfunktion som det på én gang "at lære" og "at leve".

Ny statslig elevstøttemodel:

Den nye elevstøtteordning, der skal gælde for det kommende skoleår, er endelig vedtaget af et snævert flertal i Folketinget. Dermed træder den store reduktion i støtten, vedtaget i forbindelse med Finansloven for 2011, også i kraft. Samtidig skal vi være opmærksomme på, at der for finansåret 2012 er budgetteret yderligere besparelser, og at der for skoleåret 2013/14 og fremefter er budgetteret med markant større besparelser. Forældrenes bekymringer om egenbetalingen vil forventeligt stige i takt med usikkerheden, samtidig med at det for skolerne er svært at sige noget konkret om fremtiden, da denne fremtid også er bestemt at den til enhver tid gældende politiske sammensætning af folketinget.

For skoleformen som helhed er de gennemsnitlige skolepenge i perioden 2001 til 2009 steget med 16 % og forældrenes gennemsnitlige egenbetaling med 46 % (i 2010 priser). Man bør i både bestyrelsen og hos ledelsen spørge hinanden om, hvorvidt smertegrænsen med hensyn til betaling er nået for mange familier. Svaret afhænger imidlertid af den enkelte skoles elevsammensætning, hvor store konsekvenser ændringerne i elevstøtten får.

Jeg kan i relation til den ændrede elevstøtteordning sige, at for reelt enlige, forældrepar og samboende med indtægter under 610.000 kr. er elevstøtten i skoleåret 2011/12, men også i budgetforslaget for 2012/13 og 2013/14 uændret, således at eventuelle stigninger i egenbetalingen for disse grupper udelukkende kommer fra forhøjelse af skolepenge.

I finansåret 2012 kommer man i den administrativt besværlige situation, at elevstøtten i efteråret vil svare til støtten i 2011/12, medens der i foråret 2013 og de følgende år, sker en meget stor reduktion i støtten til alle, der tjener over 860.000 kr. For skoleformen som helhed drejer det sig om ca. 9 % af skoleformens nuværende elevgruppe, men på SKALs er det en væsentlig højere del – helt konkret 16 %.

Allerede i det kommende skoleår 2011/12 er støtten til denne del af eleverne reduceret med knap 50 % – ca. 10.000 kr. I anden halvdel af skoleåret 2012/13 og fremefter reduceres den efter finanslovsbudgettet med ca. 88-92 % svarende til en reduktion i tilskuddet på ca. 20.000 kr. i forhold til tidligere.

Også tilskuddet til indkomster mellem 760.001 og 860.000 kr. reduceres kraftigt – mellem 51 og 71 %. Det berører 12 % af vore nuværende elever. På landsplan er det 5-6 %.

Såvel tilskuddet til eleverne som tilskuddet til skolerne bliver mindre i disse år, samtidig med at forventningerne til, hvad vi bidrager med, bliver større. Jeg oplever, at det bliver sværere for skoleformen at opfylde sine samfundsmæssige opgaver og bidrage til at ruste Danmark til konkurrencesamfundets vilkår. Derfor kan jeg kun opfordre kraftigt til, at vi her i valgåret bringer efterskolernes vilkår ind i valgkampen.

Der er ingen tvivl om, at elevmangel og dårlig økonomi lægger et massivt pres på bestyrelser såvel som medarbejdere rundt om i landet. Der vil være skoler, der prioriterer rigtigt og til rette tid, mens andre ikke magter det.

Det er imidlertid et grundvilkår som fri skole, således som jeg indledningsvis beskrev det.

Redaktionel kommentar: Redaktionen gør opmærksom på, at ovenstående tekst er skrevet før finanslovens oplæg til tilbagerulning af tidligere udmeldte besparelser på forældrestøtten.

Skolens nøgletal:

Dette års økonomiske redegørelse tager udgangspunkt i det forhold, at året har været præget af mange bygningsforbedringer, vedligeholdelsesarbejder, anskaffelse af større inventardele samt afskrivningen af en ministeriel pålagt dispositionsbegrænsning på 84.000 kr. svarende til 1 % af tilskuddene fra staten. Formålet med årets investeringer har været at konsolidere skolen og ruste den til en fremtid med små årgange, flere og større skoler samt en stigende forældrebetaling.

Resultatopgørelsen udviser et overskud på 688.111 kr. mod et budgetteret overskud på 409.886 kr. I regnskabsåret har skolen haft 1,8 årselever mere end budgetteret. Skolen har i 2010 haft 199.398 kr. mere i indtægt end forventet samtidig med at årets udgifter har været 62.127 kr. mindre end budgetteret. Resultatet pr. årselev på 5.193 kr. svarende til 3,7 % af omsætningen viser, at skolen har en indtjening, der gør det muligt for skolen at konsolidere sig. For fremover fortsat at kunne give mulighed for at skabe rammer omkring en forsvarlig undervisning og et meningsfyldt samvær med eleverne er der endog særdeles god grund til at fastholde den stramme økonomiske styring af skolen. Således skabes betingelserne for, at skolen kan be-

vare sit gode ry. En sund økonomi er en vigtig forudsætning for, at der kan "holdes god efterskole hver dag", som igen er en forudsætning for, at skolen kan fortsætte med at melde "alt optaget" forud for hver kursusstart.

Skolens aktivitet i året:

Hverdagen på skolen er præget af stor stabilitet. På elevsiden har der dog i skoleåret været lidt for mange stop af elever undervejs. Særligt skolens stramme rygepolitik bevirker, at flere elever bryder reglerne om rygning og må forlade skolen. Vi skal indstille os på, at tiden byder skolerne større usikkerhed. Jeg er dog af den klare opfattelse, at det ikke fremover vil blive vanskeligt at fylde skolen op med elever, da skolen fortsat nyder godt af sit gode ry som en solid boglig skole samt højt engagerede medarbejdere, som hvert år evner at fastholde en høj kvalitet i forhold til både undervisning og samvær. Der synes at være et godt samspil mellem bestyrelse, ledelse og medarbejdere.

Af væsentlige investeringer i dette regnskabsår skal nævnes udskiftning af alle vinduer og døre i 3 elevhuse samt udskiftning af inventar på to af elevetagerne. Hertil kommer udskiftning af inventar i klasseværelser samt nye stole og borde i spisesalen. Alt i alt forbedringer som overstiger en mio. kroner alene i 2010. Skolen er godt og solidt forankret i lokalsamfundet. Det er min vurdering, at disse stærke bånd til byen og omegnen øges for hvert år der går, og de er en væsentlig livline for skolens fremtid.

Viden ressourcer:

Skolen er en dynamisk arbejdsplads, som konstant er i udvikling. Kerneopgaven er til alle tider at lave en god ›

FORSTANDERBERETNING 2011

› skole. Som udgangspunkt forventes det, at alle ansatte har gode kompetencer, og alle har ret og pligt til at søge fortsat uddannelse. Målet er såvel at fastholde som at rekruttere engagerede og dygtige medarbejdere.

Som en meget vigtig del af skoleudviklingen udarbejdes hvert år en systematisk og strategisk kompetenceplan for efter – og videreuddannelse af alle medarbejdere. Alle på skolen arbejder med det fælles sigte, at lave en god arbejdsplads og en velfungerede skole. Hertil afsættes de fornødne midler i form af penge og timer.

Medarbejdersammensætningen er en fornuftig blanding af unge, midaldrende og ældre. Der er en løbende udskiftning af medarbejdere, som til stadighed giver skolen mulighed for at forholde sig dynamisk til de udfordringer, som skolen står overfor. Fagligheden blandt skolens lærere bør fortsat prioriteres højt.

Miljøforhold:

Skolen arbejder målrettet med at nedbringe skolens samlede energiforbrug. Dette gøres ved at indtænke energibesparende foranstaltninger i vedligeholdelsesarbejdet samt ved nye investeringer. Ligeledes inddrages skolens personale og elever i en bevidstgørelse på dette område. Der er opbygget en affaldssorteringsmetode på hele skolen, som på hvert nyt hold indarbejdes i hverdagen. Skolen har et erklæret mål i årene fremover om at opnå pæne besparelser på el-, vand- og varmekonsum.

Nogle bygger læhegn – andre bygger vindmøller. Måske er tiden snart inde til, at vi på SKALs rejser vores egen husstandsvindmølle på bakken bag skolen. Det ville være et godt signal til omverdenen om at vi prioriterer vedvarende

energi og tænker bæredygtighed og selvforsyning. Væsentlige økonomiske forbindelser med andre institutioner:

Skolen har i indeværende regnskabsår haft et godt samarbejde med Medieskolerne i Viborg. Dette samarbejde er eksemplarisk og har indtil videre været i godt 10 år. Én af skolens 10. klasser modtager 5 ugers meritgivende undervisning.

Fremover forventes et ganske omfattende samarbejde med Cambridge Universitet, hvor vi i SKALs skal agere centerskole for efterskoler, som ønsker at udbyde Cambridge engelsk til deres elever. I skrivende stund har 15 skoler underskrevet en samarbejdsaftale med SKALs. Allerede fra starten tyder samarbejdet på at blive ganske lukrativt for skolen.

Skolens forventninger til fremtiden:

SKALs skal være med til at ”sætte det bestående under debat og det nye i perspektiv”. Det er således vigtigt, at der hele tiden sker en udvikling af skolens tilbud. Interessen for Skals Efterskole som en boglig og internationalt orienteret skole skal bevares og udbygges. Dette blev stadfæstet senest på et fælles visionsseminar i januar i år. Skolen bør være forberedt på, at der kan komme en tid, hvor udbud af skoler og efterspørgsel fra elever ikke længere passer sammen. Hvis dette sker, vil man komme til at opleve, at det i langt højere grad end nu bliver den enkelte skole, som har brug for at profilere sig. Derfor ligger det os alle på og omkring skolen meget på sinde hele tiden at være proaktiv i både skole- og skoleformssammenhæng. Følgende spørgsmål er løbende til debat: Har vi den skole, vi gerne vil ha’? Hvordan ser skolen ud om 5 år? Hvordan fremtids-

sikker vi Skals? Med andre ord ser vi hele tiden skolen i et krydspres mellem det idébårne, det pædagogiske og det forretningsmæssige, samtidig med at vi fortsat ønsker, at skolen skal kendes for sit frisind, for undervisning og samvær og for kvalitet.

SÆRLIGT SKAL SKOLENS PÆDAGOGISKE PLATFORM NYTÆNKES

Vi bør og skal som skoleform udnytte de særlige muligheder, vi som fri skole har for at lave et tilbud, der gør eleverne bedst muligt egnede til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Vi skal være både et alternativ og et supplement til folkeskolens og de private skolars tilbud til de ældste elever. Når vi er blevet givet denne mulighed ad lovgivningens vej, bør vi også ha’ et klart bud på et alternativt valg end blot og bart at være en folkeskole med seng. Vi skal gribe mulighederne for, hvordan vi bedst bedriver livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

Fra og med skoleåret 2012/13 forventes det, at vi på SKALs lancerer en helt ny pædagogisk platform med det formål at styrke den boglige og gymnasieforberedende profil. Pædagogikken bygger på en personligt udformet undervisning, som er begrundet i at alle mennesker er forskellige og lærer på forskellig måde og i forskellige tempi. Her er det elevens personlighed, mål og ambitioner, som ligger til grund for undervisningen.

I alle fagene og på alle niveauer er kvalitetspræget undervisning i højsædet og den enkelte elev i centrum. Undervisningen er organiseret, så alle kan følge med i det tempo, som er nødvendigt for den enkeltes faglige og personlige udvikling, samtidig med at alle elever udfordres.

- Undervisningen baserer sig på lige dele undervisningsdifferentiering og niveaudeling.
- Eleverne inddrages i aldersintegrerede hold (klasser), som har to læringsrum; et hjemme- og et uderum, hvor der ›

- › niveaudeles ud fra f.eks. fagligt standpunkt, personlige læringsstile, køn, emner, behov mv.
- Der gives valgmulighed mellem aldersintegrerede hold, en engelsksproget projektklasse (SIP) samt en IGCSE-klasse (en international afgangseksamen).

MÅLET ER, AT ELEVEN UDFORDRES OG UDVIKLES OG OPNÅR HØJESTE STUDIE-PARATHED

Baggrund for ændringen:

Det er velkendt, at elever lærer forskelligt og i forskellig temp. Denne grundlæggende indsigt har på SKALs gennem årene medført flere tiltag på det pædagogiske område. Bl.a. en anerkendende tilgang til eleverne, viden om værdien af undervisnings- og læringsstile samt en introduktion af et logbogssystem: På SKALs har alle elever en lærer som personlig vejleder. Vejlederen coacher sin elev så denne finder sin læringsstrategi som passer og udvikler eleven. I begyndelsen af hvert semester har lærer og elev en udviklingssamtale, hvor man sammen går igennem de langsigtede kundskabsmål. Dette følges op hver uge. Udviklingssamtalerne dokumenteres i elevens logbog. I logbogen opregnes mål og strategier for elevens læring.

HOVEDBEGRUNDELSEN bag nytænkningen af skolens organisering har været at give eleverne mulighed for at blive undervist på kryds og tværs for på denne måde at blive udfordret maksimalt. Niveaudelt undervisning – gennem en undervisningsdifferentieret tilgang – er i virkeligheden en alt for snæver betegnelse. Det dækker alene over niveauet, men der er i virkeligheden behov for at se på hele skolens organisering, grupperinger, evner og lærings-

stil – med udgangspunkt i hvert enkelt elevs læreproces. På SKALs tror vi på, at undervisningen bedst lykkes for både lærere og elever, hvis alle er placeret på lige præcist det niveau, der passer til den enkelte. Dette forudsætter en fleksibel organisering og gruppestørrelser, der afspejler elevernes mangfoldige læreprocesser.

Endvidere forudsætter en sådan tænkning nye læringsrum, vi vælger at benævne 'ude' og 'hjemme' (af mangel på bedre ord): 'Ude' er en mulighed for holddeling på tværs af klasser og årgange, mens 'hjemme' er i klasserne. En organisering, som bygger på en differentieret tilgang med 'hjemme' og 'ude', kvalificerer elevernes mangfoldige læreprocesser, da det motiverer og udfordrer den enkelte elev, der hvor hun/han er.

Nyere forskning viser, at undervisning på tværs af alder og klasser medfører, at lærere anvender mere udviklingsrelevante praksis og sætter ind med mere differentierede metoder, og at eleverne lærer meget af hinanden. Det kaldes aldersintegreret undervisning.

Fleksible grupper er her nøgleordet. Det er elevens behov, der styrer organiseringen. Elevgrupperinger kan dannes på baggrund af interesser, undervisningsbehov, samarbejde og læringsstil. F.eks. kan undervisning i matematik ske i homogene grupper med elever på samme udviklingstrin, uanset årgang.

Lærerne laver fælles årsplan. Der indtænkes materialer på forskellige niveauer ("blå", "rød", "sort"), læringsstile, samt planlægges hvornår eleven er "hjemme" (i sin klasse), og hvornår eleven er "ude" (sammen med "ligesindede"), hvor der kan opdeles efter den enkelte elevs faglige niveau eller læringsstil eller køn eller tema, og hvor der endnu mere end "hjemme" skal tages ansvar for egen læring.

Efterhånden som eleverne udvikler sig, reorganiseres grupperne tilsvarende. Tilrettelæggelsen tager udgangspunkt i variationen i evner og behov, og eleverne grupperes efter niveau eller efter, hvordan de kan befordre hinandens læring.

PÅ BAGGRUND AF OVENSTÅENDE ORIENTERING FORVENTES FØLGENDE FORDELING AF KLASSE OG ÅRGANGE FRA OG MED AUGUST 2012:

4 aldersintegrerede klasser (0.g klasser) for elever til både 9.- og 10. klasse:

- Aldersintegrationen forventes at dække fagene dansk, engelsk, matematik og 2. fremmedsprog.
- Elever optages uafhængig af årgang.
- Eleverne inddeles i stamhold (klasser), som har to læringsrum; et hjemme- og et uderum. Der laves en fordelingsnøgle mellem ude- og hjemmeforløb, som kan skrues på i løbet af skoleåret. Nøglen kan variere fra fag til fag. De forskellige læringsrum skal styrke den differentierede undervisning, elevernes mange læringsstile samt lærernes undervisningsstile. Hjemmerummet sikrer, at læseplanen for den pågældende årgangs prøvfag opfyldes.
- Alle elever har Cambridge engelsk (er en integreret del af den almindelige engelskundervisning).
- Alle elever har fysik og 2. fortsættersprog.
- Alle elever går til prøve i de fag, de undervises i.
- Der udveksles med 4 lande i Europa, med indkvartering i private hjem, baseret på et ude- og et hjemmebesøg. Rejsen er inkluderet i forældrebetalingen.

1 SIP klasse: Prøvefri 10. projektklasse (har eksisteret i mere end 10 år på SKALs):

- Undervisningen foregår på engelsk.
- Der brobygges i 5 uger med Medieskolen i Viborg.
- Skoleåret afsluttes med en intern projektprøve, som bedømmes individuelt.
- Klassen vil være et godt valg til at fortsætte i pre-IB (international studentereksamen).
- Da SIP klassen planlægger at rejse til et 3V-land skal man forvente en ekstra betaling for rejsen (forskelsbetalt mellem en almindelig udvekslingsrejse og rejsens/projektets merpris).

1 IGCSE klasse: (ny klasse med start i august 2012):

- Målgruppen er både 9. og 10. årgang (aldersintegreret).
- Undervisningen foregår på engelsk i alle hovedfag (engelsk, matematik, science og 2. fremmedsprog).
- Der afsluttes med henholdsvis folkeskolens afgangseksamen for elever på 9. årgang og folkeskolens udvidede prøve for elever på 10. årgang.
- Endvidere afsluttes med en international afgangseksamen med udgangspunkt i Cambridge IGCSE for begge årgange.
- Eksamen fører til en naturlig fortsættelse i pre-IB og IB (international studentereksamen) eller anden international videregående uddannelse på sigt.
- Klassen vil være et godt valg også for udenlandske elever, da undervisningssproget er engelsk.
- Det forventes, at IGCSE-klassen gennemfører en 14-dages sprogrejse til Cambridge med privat indkvartering. Der kan forventes en ekstra betaling for sprogkursusdelen. ›

FORSTANDERBERETNING 2011

› ”En IGCSE-eksamen giver både danske og udenlandske studenter et unikt udgangspunkt i en globaliseret verden. En IGCSE-eksamen giver adgang til både det danske STX system og til International Baccalaureate (IB), en international anerkendt toårig gymnasieuddannelse, der tilbydes på 10 skoler i Danmark – heriblandt Ikast-Brande Gymnasium, Struer Statsgymnasium og Langkær Gymnasium.

En IB-eksamen giver studenten den samme adgang til danske universiteter som en STX-eksamen. Desuden giver IB adgang til mere end 100 universiteter verden over, inklusiv Harvard, Oxford og Cambridge Universiteterne. Al undervisning på IB foregår på engelsk og uddannelsen byder på en kombination af høj akademisk standard og et udfordrende pensum med et globalt udsyn. Elever på IB får en enestående mulighed for at blive en del af et alsidigt og multikulturelt læringsmiljø.

En IGCSE-eksamen giver den bedste mulige forberedelse til både STX og IB. Eleverne får mulighed for at blive flydende i engelsk og samtidig studere på et akademisk niveau, som til en vis grad kan sidestilles med en 1.g i det danske uddannelsessystem. Derfor er IGCSE en glimrende forberedelse til 1.g eller et engelsksproget internationalt anerkendt uddannelsesprogram som IB”.

Citat: Kurt Møller Pedersen,
rektor på Ikast-Brande Gymnasium

Flere indikatorer peger i den ”forkerte retning” for skoleformen lige nu: De store skoler vokser, der kommer nye skoler til, gruppen af unge bliver færre i årene frem og fra statslig side vil man gerne have de unge gennem uddannelsessystemet så hurtigt som muligt. Hertil skal lægges at hele Danmark står midt i en finanskrisen, som måske vil få konsekvenser for visse forældres evne til at betale for et efterskoleophold. Det vurderes, at SKALs har gode chancer for at komme helskindet gennem de nærmeste år, ikke mindst takket være skolens stærkt boglige profil, skolens gode ry og dens centrale beliggenhed.

Bestyrelsen har besluttet at forhøje forældrebetalingen for skoleåret 2011-12 med 65 kr. pr. uge. Beløbet er øremærket til tre væsentlige områder: 1) Ny decentral lønforhandling. Dette fastholder skolens position som, om ikke lønførende så dog på den rigtige side i en direkte sammenligning med lønniveauet i det kommunale skolevæsen. Hermed lever skolen op til egen lønpolitik og er fortsat godt med, når det drejer sig om udmøntning af den lokale løndel indenfor NY Løn (OK 2011 påbyder en udmøntning på min. 3,6 %.) SKALs udmønter med den seneste forhandling i efteråret 6 %. 2) Nødvendige vedligeholdelsesprojekter kan fortsættes. 3) Den sidste del hensættes til fremtidig sikring af skolens likviditet.

Skolen søger fortsat at optimere sin indtægtsdækkede virksomhed ved udlejning af skolen i primært sommerperioden.

Skolen er gået ind i sit 22. år. Om få år kan vi fejre, at skolen har eksisteret i et kvart århundrede. Lad os sammen i den mellemliggende tid drøfte muligheden af bæredygtigheden af de tanker, som fremkom på det seneste visionsseminar med deltagelse af bestyrelse og medarbejdere, om et nyt hus – et demokratiets ungdomshus – ”Verdens-

huset” – bygget som et moderne parlament (jævnfør mine indledende tanker om de unges møde med demokratisk dannelse).

Afslutning:

I sidste års beretning kunne jeg oplyse, at jeg forventede, at vi skulle ansætte én til to nye lærere fra skoleårets start. Det blev til to. Rolf Ebbesen vendte efter to års fravær tilbage til skolen i stillingen som international koordinator. Desuden blev Birgitte Enni ansat som underviser. På en dag som i dag bør det siges klart og tydeligt, at alle, der har deres daglige gang i huset gør et solidt stykke arbejde. Det er lykkedes at fuldende endnu et år med et flot resultat til følge. På skolens vegne vil jeg gerne rette en stor tak til alle for indsatsen.

En stor tak til skolens bestyrelse for en solid opbakning. Også en hilsen på denne dag til Skolekredsen, Støtteforeningen og ikke mindst gamle elever som uden tvivl er de bedste ambassadører for skolen rundt om i landet. Skolens mangeårige bankforbindelse, Sparekassen i Skals, takker vi for samarbejdet. Endelig er der grund til

at takke skolens revision for et godt samarbejde. Også foreninger, institutioner og de øvrige skoler i Skals skal have en tak for samarbejdet. Slutteligt skal der lyde en hjertelig tak for den store opbakning vi løbende får fra elever og forældre. Vi fornemmer, at der er en stor tilfredshed med skolen og den linje, som praktiseres i dagligdagen.

I det hele taget er der grund til at takke alle, der på den ene eller anden måde har os i tankerne og måske oven i købet er med til at udbrede kendskabet til skolen. Som jeg sagde indledningsvis, så lever de frie skoler et temmelig udsat liv – ikke mindst i disse tider. Så meget mere opmuntrende og glædeligt er det at blive båret oppe af en åndelig kapital, bestående af en række mennesker, der tænker venligt om os. Lige præcis denne åndelige kapital af mennesker, der tror på og værdsætter det, vi laver, skal fremover være SKALs’ største aktiv i en tid, hvor det kan blive nødvendigt at grave endnu dybere efter energien til undervisningen af og samværet med de unge i hverdagen.

Sven Primdal

”MANY FACES, MANY COLOURS, ONE WORLD”

MODERNE AFRIKANSK KUNST PÅ SKAL^s

AF BIRGITTE DYRING

Den 30. marts åbnede en afrikansk kunstudstilling på Skals Efterskole, og hele april måned kunne elever, lærere og gæster på skolen se moderne, afrikansk kunst. Efter opsætningen fortalte formanden for Foreningen afro-art.dk, der er initiativtager til løbende udstillinger i Jylland, Frede Hansen, lidt om afrikansk kunst, så eleverne på skolen fik forståelse for Afrika – og for afrikansk kunst.

Formålet med udstillingen var at vise, at Afrika rummer ressourcer i kraft af kreativitet, dynamisk udvikling og kunstnerisk mangfoldighed. Udstillingen viste resultatet af ressourcestærke afrikanere. Udstillingen gjorde også op med forestillingen om, at afrikanere kun er nødlidende stakler, der laver masker og flettede kurve.

Samtlige elever deltog efterfølgende i en afstemning på skolen blandt de omkring hundrede udstillede værker af mange vidt forskellige afrikanske kunstnere. Efter stemmeoptællingen viste der sig at være et stort flertal for billedet ”Many faces, many colours, one world”, som efterfølgende blev indkøbt til skolen.

Billedet er malet af den nigerianske kunstner Chike Obeagu. Han har haft flere udstillinger i udlandet: I 2008 i Sydafrika, i 2007 i USA, i 2006 i England, i 2005 i Spanien. Han har deltaget i mange udstillinger i Nigeria, og har haft flere fremtrædende poster i udvælgelseskomiteer og kunstsammenslutninger. Obeagu har også vundet flere priser.

Maleriet ”Many Faces, Many Colours, One World” er både typisk vestafrikansk og helt originalt. Det typisk vestafrikanske er brugen af masker i maleriet. Når europæere tænker på afrikansk kunst, så er det ofte masker, de tænker på. Men fx i Østafrika har man ikke skåret masker. Det har man i Vestafrika. Derfor er det også mere almindeligt at se masker i malerier i Nigeria end i Østafrika.

Obeagus måde at bygge malerier op på er helt original. Han benytter en collageagtig teknik, som ikke er set hos andre kunstnere. Hans malerier udtrykker ofte en kommentar til familielivet eller til samfundslivet. Dette maleri er jo også tydeligt politisk – kunstnere vil med titlen og motivet fortælle, at vi skal leve sammen, selv om vi af ydre er forskellige.

PRÆSENTATION AF NYE

SKAL^s MEDARBEJDERE

BENTE KLAUSEN

Er tiltrådt som forretningsfører på SKALs pr. 1. april 2011. Stillingen som forretningsfører betyder, at jeg varetager og har ansvar for den økonomiske del på SKALs.

Jeg er helt ny i efterskoleverden, men har tidligere – i 19 år – stiftet bekendtskab med undervisningsområdet. Her var økonomi og løn/personaleadministration – selvfølgelig – også mine arbejdsområder.

Af uddannelse er jeg revisorassistent og merkonom i regnskabsvæsen.

Økonomisk sans, organisationstalent, blik for forretning, at finde løsningsmodeller, færdes mellem mange mennesker, at tage administrative og økonomiske initiativer, daglig ledelse af økonomiske forhold, at forbedre skolens økonomiske udvikling, at samarbejde med alle skolens faggrupper, var nogle af de nøgleord i stillingsopslaget,

som gjorde mig interesseret og nysgerrig efter at søge jobbet, og efter at ville vide mere om SKALs og efterskolelivet. Med min faglige baggrund og erfaring ser jeg frem til, forventer, håber, ønsker og har absolut en idé om at få disse nøgleord til at blive mere end kun ord, således at der også kommer handling bag.

Personen, bag dette billede, er født og opvokset i Viborg, hvor jeg stadig er bosiddende i et tvilling-hus i den nordlige bydel. Min søn, som er 25 år, er ligeledes bosiddende i Viborg. Jeg er en ”hygge prinsesse” i ordets bogstavelige betydning. Er hurtigt til at få det kedelige, huslige arbejde fra hånden, og bruger så resten af tiden på samvær med familie og venner til hygge, god mad, restaurantbesøg, koncerter, biograf- og teaterbesøg, vin- og ølsmagning, foredrag, livsstilsmesser og meget, meget mere.

En spadseretur rundt om Viborg Søerne eller en god krimi – i bogform eller som film – i min gode lænestol med kaffe eller rødvin, og med min grønne, engelske undulat som tilskuer, er heller ikke af vejen. Mine øvrige interesser er primær boligindretning, design, biler og – selvfølgelig – mad (restaurantbesøg som hjemmelavet).

MOE KYAW THU

Jeg er født i Moulmein Township, Mon State, i Burma (Myanmar). I 1988 flyttede jeg til Bangkok i en thailandsk flygtningelejr. Jeg har boet i Bangkok i ca. 14 år.

Jeg har 2 drenge. De hedder Min Aung Thike og Min Aung Myahn.

Jeg kom til Danmark for 9 år siden. Nu bor jeg i Skals sammen med mine 2 drenge, som også holder meget til hos en dansk familie i Skals.

Jeg har været tilknyttet Skals Efterskole siden august 2007, og blev fastansat d. 1. januar 2011.

Jeg arbejder i køkkenet hver formiddag, hvor jeg ordner grøntsager til middagen. Derudover hjælper jeg, hvor der er behov for det.

Jeg står for den daglige rengøring af kontorer, lærerværelse mv. Og er der tid i overskud, hjælper jeg skolens pedel. I pauserne tager jeg gerne imod udfordringen til et spil bordtennis sammen med eleverne.

Jeg har holdt foredrag for skolens elevhold sidste år, hvor jeg fortalte om mit ophold i en flygtningelejr i Thailand. Jeg nævnte for de unge mennesker, at den nye generation i vesten ikke altid opfører sig ordentlig og ikke har respekt for andre.

I min fritid besøger jeg mine venner, og jeg rejser gerne til Thailand.

Pigerne i køkkenet hjælper mig med mit dansk, de retter min udtale. Hvis de overhovedet ikke forstår mig, må jeg skrive til dem, så de forstår hvad det er, jeg siger. Jeg er rigtig glad for at arbejde sammen med dem og med Jens Jørgen, samt for mit samvær med eleverne og personalet.

VELKOMMEN TIL DET NYE ÅRTUSINDE

AF JEANNE KIRK GRUNDMANN, EFTERSKOLEELEV,
SKALS INTERNATIONALE PROJEKTKLASSE

Som elev i Skals Internationale Projektterklasse i 2010-11, deltog jeg meget aktivt i og brugte alle mine undervisningslektioner og hele min fritid gennem halvanden måned på velgørende arbejde. Jeg og mine kammerater i SIP klassen leverede med andre ord en kæmpe indsats.

Det var vores eget valg – på opfordring af efterskolen og lærerne – at deltage i Danmarks Indsamling. Vi stod selv for ALT og arrangerede omkring 15 forskellige store og små projekter, heriblandt en støttekoncert med Steffen Brandt, et sponsorløb på den lokale skole i Skals, vi spiste billig mad og donerede overskuddet til indsamlingen og lavede hundredvis af armbånd, som vi solgte. Vi havde endvidere selv kontakt til diverse lokale og landsdækkende nyhedsmedier.

Danmarks Indsamling har for mig personligt, været det mest meningsgivende, jeg nogensinde har været en del af! Jeg har for første gang for alvor følt mig ansvarlig for noget større, der gav mening for mig, og jeg har rykket rigtig mange personlige grænser. Jeg har skullet kontakte supermarkeder, virksomheder, kendte mennesker og

pressen. Jeg har holdt rede i, hvem der skulle være hvor og hvornår, samt hvordan de skulle komme derhen. Det har givet mig utrolig meget med i bagagen, som jeg kan bruge i det virkelige liv. I stedet for at sidde i et klasse-lokale og terpe gloser, har jeg erfaret, hvordan man får stabled et stort arrangement på benene og får vinklet en historie, så medierne vil bringe vores budskab.

Vores intention med at pakke varer i poser for folk lå der rigtig meget udviklende arbejde bag – at tage kontakt til et supermarked og sælge sin idé, organisere hvilke elever, der skulle med, lave en vagtplan, finde transport til og fra supermarkedet osv. Selve aftenerne og dagene var også en stor oplevelse, for jeg mærkede tydeligt, hvordan den danske befolkning reagerer forskelligt på unge nødhjælpsarbejdere, der står lige for næsen af dem. Mange interesserede sig for, hvad vi lavede og samlede ind til, og følelsen af at gøre en forskel vil jeg aldrig glemme!

Vi har i høj grad prøvet at få fat i nældens rod – og jeg vil vove at påstå, at det er lykkedes os! Vi har sat os ind i, nøjagtig hvilke projekter organisationerne arrangerer i forskellige lande, for de penge vi samlede ind. Jeg tror på, at projekterne gør en forskel. Vi informerede alle 130 elever på Skals Efterskole om forholdene i Afrika og den forskel, vi kan gøre. Det medførte, at vi spiste kedelig, men billig mad for at vise vores solidaritet og donerede overskuddet på budgettet. Og jeg skal da lige love for, at det var noget, der skabte debat om nødhjælp i vores lille efterskolesamfund! Derudover var vi på Skals Skole og fortalte alle skolens 450 elever om det samme. De elever medvirkede også i et sponsorløb, vi afholdte, hvor størstedelen af pengene for øvrigt kom fra børnenes forældre, der havde taget stilling til, at deres børn gerne måtte medvirke i en

indsamling. Ligeledes har flere af vores projekter også været henvendt til vores egne forældre – 260 af slagsen rundt om i landet, der også fortæller venner og anden familie, om hvilken forskel deres børn, lige nu, er i gang med at gøre.

Det var et stort fokuspunkt i vores arbejde at skabe opmærksomhed omkring indsamlingen og nødhjælpsarbejde generelt. Vi ønskede at lave projekter, der dels naturligvis kunne tjene penge ind til indsamlingen, men også viste logoet for Danmarks Indsamling frem for at indprente det i borgernes bevidsthed. Vi har været meget bevidste om, at vi er blevet ”udnyttet” af de humanitære organisationer og i særdeleshed Danmarks Radio. Men det har været gensidig udnyttelse, for vi brugte det genkendelige logo til at fange folks opmærksomhed, så vi kunne komme ud med vores budskab. Det åbnede mange døre for os, i vores arbejde for at nå vores mål!

Jeg har ikke et sekund fortrudt, at jeg gik ind i Danmarks Indsamling med liv og sjæl. Den følelse, der fyldte mig, da jeg på vegne af 40 af landets efterskoler, kunne overrække over en million kroner til børn og unge i Afrika, ville jeg ikke bytte for noget i verden. Jeg vil altid huske tilbage på den oplevelse og projektet som det største, jeg har udrettet i mit liv. Det har udviklet og dannet mig som ungt menneske, og åbnet mine øjne for nutidens samfund, samt hvilke muligheder jeg har, for at have indflydelse på det. Det kræver kommunikation, som i dag er ensbetydende med at bruge medieverdenen til sin egen fordel.
– Så velkommen til det nye årtusinde!

DANMARKS INDSAMLING

AF: ØRJAN HEGGDAL, SIP

Allerede i december 2010 stod vores mål klar. Vi skulle samle mindst 100.000 kr. sammen. Styringsgruppen var valgt og vi var hundrede procent klar! Vi startede ud med lange møder med brainstorming om, hvordan vi skulle nå derhen, hvor vi ville. Vi havde mange gode ideer. Vi ville lave sponsorløb på vores gamle skoler, vi ville have en støttekoncert, vi ville spare på madbudgettet. Ideerne var mange!

Vi fik alle vores ideer klar og begyndte at arbejde på at få dem ført ud i livet.

Et af vores projekter som startede allerede i december, var en film som skulle samle stemmer på efterskoleindsamlingens hjemmeside, og for hver stemme ville vi samle 20 kr. ind til Danmarks Indsamling.

I december startede vi også på at samle penge ind ved at pakke varer for kunder i Bilka.

En af vores største indtægtskilder var 2 sponsorløb, et på Skals skole og et for eleverne på SKALS. Disse var en kæmpe succes.

Vores tæller på hjemmesiden for Danmarks Indsamling begyndte at tikke op ad, og vi lå solidt i top 3 det meste af tiden. Men der var kamp om 1. pladsen. I løbet af projektet begyndte vi at få større tanker om vores mål, nu ville vi være dén skole der samlede flest penge ind til Danmarks Indsamling!

Vi fik en aftale på plads, med forsangeren fra bandet TV-2 – Steffen Brandt, skulle komme og lave en støttekoncert på SKALS! Vi vidste, at dette ville blive stort, hvis ikke det største i skolens historie. Billetsalget startede, og alle elever fik bud på at sælge 4 billetter til familie og venner. 525 personer blev stilet i gymnastiksalen og scenen stod klar. Ind ad døren kom han (red. Steffen Brandt) med sin sangerinde Charlotte Schultz, de gav et brag af en koncert! Hele vores projekt for Danmarks Indsamling kulminerede på selve aftenen for showet, 20 elever fra SKALS var taget af sted til København. Her skulle vi servere i brødrene Prices store folkekøkken. Ud over at servere stod Tenna og Jeanne fra SIP for at skulle overrække checken på 1.016.042 kr. fra alle landets efterskoler. Heraf havde vi – elever fra SIP og SKALS – indsamlet knap en femtedel! 185.388 kr.

SE – HERFRA MIN VERDEN GÅR

FRA TRANSLOKATIONEN, LØRDAG DEN 25. JUNI 2011

Vinden blæser og året er fløjet forbi
oplevelserne mange med dem vi ka' li'.
Tanker mange steder fra
fra alt og ingenting.

Det har været en slagmark til tider
med alle vores forskellige sider.
Vi har kæmpet som få
og fik mørket til at gå.

Når stemmerne bliver forenet i sang
når gisningerne kommer for hver en klang.
Så ved vi, at hjemme er her
for det er kun her, dét sker.

Glæden spredes som ringe i vandet
vi er ét men alligevel så blandet.
Ligesom vand og mel
er det dét her der gør os hel.

Himlen er blå
hjertet er frit.
Se ud over kanten,
det hele er dit.

Ida Fjord Hansen

AT SAMLES, SKILLES AD – EFTERTANKER

AF RIKKE STAAHL

AT SAMLES, SKILLES AD VELKOMMEN OG FARVEL AT BLIVE KENDT OG GLEMT JA, DET ER LIVETS SPIL¹

At give slip. Ordene har en velkendt smag hos os alle og klinger både hult og godt i vores mund. Hult fordi ordene bringer en vemodig stemning med sig, en følelse af nostalgi og tilbageblik over det, der var engang. Godt fordi det bringer nye tider med sig, godt fordi det minder om et eventyr – den særlige følelse i maven dagen før afrejse til fjerne destinationer.

At give slip er netop en broget landhandel. En rodebutik af blandede følelser, der bolttrer sig i mellem hinanden, så det er svært at skille dem ad. Det er overvældende, og man må sætte sig et øjeblik bare for at få pusten igen. Kontrol og overblik kan man godt glemme, dertil er følelserne for mange, realiteten for omfattende, og konsekvenserne for mange. Men eventyret er kun lige begyndt...

Det tager bare lidt tid at opfange. Alt kan synes tomt, uoverskueligt – sågar meningsløst – i momentet. Tiden enten flyver eller snegler sig af sted, mens man egentlig helst bare vil standse den helt, fastfryse den lige før virkeligheden blev virkelighed, og tårerne ramte kenderne; en for en.

De gange jeg har følt det stærkeste behov eller den største længsel efter at standse tiden har været i forbindelse med at skulle give slip på dem, der stod mit hjerte nært. Begge gange har ydermere været i forbindelse med mit ophold på netop Skals Efterskole. Første gang sad jeg en søndag i august sammen med hele min familie stuvet sammen i bilen. Jeg havde ikke skænket hjemve eller mine medpassagerer en tanke før dette øjeblik, hvor en kold erkendelse ramte mig og holdt mig fast alt for længe i et klamt jerngreb. Følelserne af at svingte og forlade vældede op i mig og førte mig ud på grådens rand. De lod mig ikke vakle tilbage til solskin og fuglefløjt, før det gik op for mig, at jeg blot var ved at give slip. Give slip på min familie, der havde været en utrolig stor del af min dagligdag i fjorten år. Ikke sige farvel, ikke svingte eller forlade, bare give slip. Gøre plads til nye mennesker og glæder – **uden** at skubbe de gamle ud i kulden.

Det var disse nye mennesker og glæder, der for anden gang på kun et år for alvor lod mig mærke, hvad det vil sige at give slip. Jeg havde fundet mig endnu en familie i fællesskabet på efterskolen og gået op og ned af den i ti intense måneder, og da juni begyndte at lakke mod enden, skulle det pludselig være slut. Hverken hjerne eller hjerte kunne på nogen måde begribe det, og i skrivende stund er det stadig uendelig svært at forstå, selvom alt for længe er pakket ud og sat tilbage på sin vante plads ”derhjemme”. Engang vil både hjerte og hjerne dog forstå, at det er slut. Forstå at hvad der var engang, og det, der bragte mig så mange glæder og oplevelser, aldrig kommer igen. Jeg vil forstå, at jeg har givet slip på disse mennesker og fællesskabet i min hverdag, men at de altid vil være i mit hjerte.

At give slip er en broget landhandel, og det er vigtigt at huske de positive aspekter midt i al den fortvivlelse og gråd, der også følger med. For straks efter tårerne er fordampet, kommer noget nyt og spændende til syne, der blot venter på at blive udforsket. Vi bliver nødt til at give slip en gang i mellem for at komme videre og søge mod nye højder.

”Det skal være skidt, før det kan blive godt”

Sådan er det nemlig. Kendte vi ikke til skyggen, ville vi ikke kunne føle glæden, når solen endelig bryder frem. Hvor træls det end må være, er det at give slip en livsnødvendighed som vi må tage med oprejst pande og med løftet om, at det nok skal blive godt igen. Aldrig det samme, men godt skal det nok blive.

Allervigtigst er det dog at huske, at selvom vi giver slip, glemmer vi aldrig dem, der virkelig betyder noget. De forbliver i minderne og hjertet, indtil den dag vi ikke længere har brug for dem – også selvom denne dag aldrig indtræffer.

MEN GLEM DOG EJ SÅ SNART HVOR DU HAR VÆRET GLAD DA DU BLANDT MUNTRE VENNER HER I AFTEN SAD²

^{1,2} Afskedssang fra Fano. Forfatter: ukendt

VILJEN TIL AT LÆRE ER OGSÅ VILJEN TIL AT VÆRE

”Hvis du vil blive noget, må du lære noget”. Sådan kunne der godt have stået med svungne og manende bogstaver over hovedindgangen til skolen.

Formaningen gælder i høj grad i dag, hvor arbejdsmarkedet er blevet globalt og hvor viden spiller en større rolle end nogensinde, både som adgangskort til arbejdsmarkedet og som forudsætning for at kunne gøre sig gældende som menneske og borger i et komplekst samfund. Det internationale arbejdsmarked stiller i stadig stigende grad krav til, hvilke kompetencer unge skal have med sig ind i uddannelserne. Det danske arbejdsmarked er nemlig blevet et globalt arbejdsmarked, og fremtidens unge skal derfor være endnu bedre klædt på end i dag for at kunne deltage i internationaliseringen. Fremtidens forskere er enige om, at fremtidens større danske virksomheder efterhånden typisk vil have flere ansatte i udlandet end herhjemme, ligesom mindre og mellemstore virksomheder ofte vil være ejet af store udenlandske koncerner – og disse elementer skal med i de unges fremtidige uddannelsesvalg.

KÆRE ELEVER!

Viljen til at lære havde I med jer, da I kom – i hvert fald de allerfleste af jer. Viljen til at lære er også viljen til at være. At være ved sig selv. At være en god kammerat. At være en del af et fællesskab. Efterskolen har fungeret som en dannelses-trykkoger, der har ydet et særligt bidrag til jeres erfaringer. På efterskolen har I fået udvidet jeres selv- og verdensforståelse gennem mødet med det fremmede. Det, som I ikke kendte, før I kom. Ved at møde ”de andre” – som I ikke har kunnet unddrage jer fra – og ved at møde ”det andet” – som I har været nødt til at forholde jer til – er I blevet dannet. Dannelse på efterskolen er paradoksalt, fordi I af egen fri vilje valgte at indgå i et fællesskab, som ikke var frit men bindende og forpligtende på en anden måde, end I har oplevet det tidligere i jeres hverdags- og skoleliv.

Vi har i dag i høj grad brug for institutioner som efterskolerne, som sikrer, at unge kan lære om deres usikre eller risikofyldte fremtid, og samtidig lære, hvad det vil sige at indgå i et demokratisk samfund. Formuleret ud fra efterskolens hovedsigte har samfundet brug for efterskoler, som gennem livsoplysning udvikler unges selvtilid og

dermed mod til at kunne klare det ukendte, gennem folkelig oplysning udvikler et lærende selvværd og gennem demokratisk dannelse skaber rammer for dannelsen af en social selvagtelse.

Hvad har vi gjort, for at I kan blive værdige arvtagere af demokratiet? Vi har givet jer faglig viden, fælles færdigheder og sans for det almengyldige. Vi har gjort jer opmærksom på jeres borgeridentitet – ikke som brugere – men som medborgere, der bygger på, at man ikke kun ser på sine egne fordele, men også på det fælles bedste. Vi har forsøgt at lære jer at se hinanden som medborgere frem for som modborgere.

Vores kultur er i dag så individualistisk, at der er brug for at styrke vores medborgeridentitet og sans for at tilhøre et fællesskab. Medierne dyrker individet, der træder frem på scenen for sin egen succes’ skyld. Hvorimod det ikke er i vælten at træde tilbage for at tjene det fælles bedste. I har dog vist vejen. I er gået imod tendensen i samfundet. I har vist den voksne verden, at ungdommen kan man regne med. I har Danmarksindsamlet til den store guldmedalje, I har cyklet mod sult og I har gået 10 km i silende regnvej for at mærke en flygtnings oplevelser på egen krop. Og når så nogen har forsøgt at beklukke jeres reelle hensigter, har de fået tørt på!

Demokratiske dyder som tilbageholdenhed og mådehold hører man ikke meget til i medieverdenen. Demokrati forudsætter borgere med almindelse, som har respekt for viden, og det skal forstås som et vist fælles fundament af viden om og forståelse af verden omkring os. En sådan respekt handler også om, at man kender sin begrænsning i forhold til, hvad man kan kræve indflydelse på og meningsfuldt ytre sig om. Efterskolens opgave har bl.a. været at ruste jer med mod og viden til at være kritiske borgere, der ikke bliver kørt rundt i manegen af de forskellige systemer i samfundet.

I skal nu for alvor til at lære at begå jer i offentlig sammenhæng. Det kræver, at I kan diskutere, argumentere og håndtere konflikter. I har været godt i gang med at udvikle selvstændighed og kritisk sans, som måske er én af de vigtigste medborgerdyder: At I tør bryde med flokken, tale Rom midt imod (som det hed i gamle dage), hvis flokken fx er i gang med at moppe en kammerat eller er ved at bryde en hovedregel, og sige ”lad være med det, for det er forkert”. Som I sikkert kan høre, kræver demokratiet kompetencer, viden og forståelse af jer.

I er nu snart fuldbefarne medborgere – man kan begynde at regne med jer – og så er I også på vej til at blive verdensborgere, der står over for globale problemstillinger, som kræver løsninger, som vi endnu ikke kender svaret på – og som kræver mod. Tro mig, I bliver en væsentlig del af løsningerne... Lyt engang til hvad en ældre mand har at sige til jer (og denne ældre mand er for en gangs skyld ikke mig)!

Den 94-årige tidligere diplomat, modstandshelt og forfatter Stéphane Hessel udsendte for ca. et år siden den lille bog ’Indignez-vous’, der siden er solgt i et par millioner eksemplarer verden over, og som nu foreligger på dansk med titlen ’Gør oprør!’ Bogens budskab er en opfordring til unge om at engagere sig, hvad enten det gælder deres eget liv, miljøet eller politik. At kunne blive indigneret og muligvis gøre oprør. At blive indigneret betyder at kunne blive (berettiget) harm, vrede, forbitret eller forarget. Denne franske Stéphane Hessel, som en gruppe fremtrædende europæiske politikere indstillede til Nobels Fredspris, taler om det enkelte individs ansvar for at tage sin skæbne – og kollektivets skæbne – i egne hænder ved gennem engagement at blive opbragt, protestere og handle over for uretfærdighed.

Ifølge Zen-buddhismen er det sådan, at når man jager to kaniner, så fanger man ingen af dem. Lær af det og vær målrettet. Vælg jeres kampe med omhu. Gå efter den >

VILJEN TIL AT LÆRE ER OGSÅ VILJEN TIL AT VÆRE

› rigtige kanin! Kæmp for alt, hvad I har kært. Det får mig til at tænke på en ung dansk digter, Morten Nielsen, der døde under 2. verdenskrig 22 år gammel. Han var med i modstandsbevægelsen og skrev i et af sine digte følgende: Den som kæmper taber aldrig helt. Kampen er aldrig forgæves!

I skal ud at favne hele det bredspektrede liv: De er der alle sammen: De langtidsskuffede. Dem, der er ”faldet lidt af på den”. Nedrakkerne. Levebrødspessimisterne. Dem der gør verden til et alvorstungt, livstrættende sted at opholde sig.

Men heldigvis er de ikke alene! Gå på opsøgende virksomhed efter livsglæden. I den verden tager man imod de danse, man bliver budt op til. Her modtager man livet som en gave – og husker at pakke den ud. Der er noget ved livet, I ikke finder andre steder. SIP har vist de af os, som var til stede ved deres eksamen, hvordan man skal forstå sig på GLÆDEN. De har været til prøve i glæde og sorg! I skal ikke være som et IC3-tog: Leve et liv, hvor alt er sat på skinner, og det hele følger et nøje planlagt liv. Hvad med at tage nogle chancer en gang imellem? Hvad med at gøre noget spontant? Hvad med et sporskifte, når den tid kommer... et højskoleophold måske, eller hvad med et ophold i Uganda med URK, en oplevelse som Camp-counsellor i USA eller bare et job som ølkusk i Århus. Det er jeres valg. Ligesom da I med hjertet valgte at tage på efterskole.

I min velkomst tale til jer, sagde jeg netop noget om at vælge med hjertet... ”I dag starter et nyt kapitel i jeres liv. Jeg håber I har valgt SKALs med hjertet. At beslutningen om at tage på efterskole virkelig er noget I brænder for.

For I vil opleve at det ikke kun bliver let. At der vil være dage, hvor det er svært, hvor værelseskammeraterne er trælse, eller lærerne krævende. Der vil være dage hvor den man havde set sig varm på, begynder at sms’e med en helt anden – og frem for alt vil der, hvor utroligt det end lyder, være dage hvor man ønsker sig hjem til sit helt eget værelse og til mors hjemmebagte boller. Men vores håb er, at I alle holder ud, for gør I det, vil I lære meget om mange ting – ikke mindst om jer selv”.

Er I så blevet forandret i mødet med efterskolen? I er i hvert fald blevet ”opfordret” til at se verden i øjnene... Det ikke kun jeres kroppe og hjerner, der er vokset i løbet af året – sjælen og hjertet er vokset med! Efterskolen har givet jer erkendelsesmæssige værktøjer: Det fordrer ærlighed (både til jer selv og overfor andre) og noget sådant kræver mod. Efterskolen har været jeres epicenter. Det har til tider bevirket rystelser på skolen, et par enkelte gange endda ganske høje rystelser målt på skolens Richter skala. Vi var strengen på jeres livs bue: Vi har spændt den så hårdt, vi synes vi kunne. Det har vi gjort, fordi vi ville jer det bedste, fordi det er det, der skal til, for at I til gengæld kan flyve langt og ramme det næste mål, når vi om få timer slipper strengen og lader jer flyve.

I har nu afsluttet den grundlæggende skolegang. Måske skulle I stille jer selv spørgsmålene: Har I lært at lære? Har I lært at lege? Er I klar til at lære endnu mere? (Husk at hvis I vil blive noget, må I lære noget). Kan I tage initiativ, tage hensyn og tage ansvar? Jeg ønsker for jer, at I kan svare bekræftende, for der er ikke noget samfund eller nogle traditioner, der holder hånden under jer. I skal fra nu af kunne selv, som et føl, der få timer efter fødslen skal bevise, at det kan stå på egne ben.

Dagen i dag er en festdag, hvor vi markerer afslutningen på et skoleår, og hvor vi glæder os sammen med jer til fremtidens udfordringer og til friheden ude i sommerlandet med retten til at få sovet ud, så I mærker, at I kommer til at savne det hele.

Om året så er blevet det, som vi ønskede for jer og som I selv håbede på og drømte om, vil jeg lade hver af jer vurdere selv. Værdien af jeres ophold er og bliver en personlig vurdering hos den enkelte. I hvert fald er der ikke tvivl om, at vi har ønsket det allerbedste for jer alle.

Hvordan er det så gået? Lad mig et kort øjeblik dvæle lidt ved de målelige størrelser? Jeg vil koncentrere mig om at nævne hovedtallene. Resten kan som sagt studeres nærmere på opslagstavlen i gangen. Gennemsnitskarakteren i 9. klasse blev 7,61. Sidste år var det 7,38. Førrige år var det 6,98 og året før 6,93. For 10. klasserne ser det således ud: Gennemsnittet er på 7,76. Sidste år var det 7,45. Førrige år var det 6,43. Gennemsnittet for alle klasser er 7,69. Sidste år var det 7,16. Førrige år var gennemsnittet 6,81. Tillykke med det flotte resultat.

Og lad os så endegyldigt begrave prøveresultaterne og samle os om det, som betyder noget i dag.

I skal sige farvel og på gensyn til kammerater I holder af, venner der har betydet noget gennem et helt år. I skal sige farvel til det, der blev trygt og rart. Der er meget at mindes: Højdepunkter som turen til Berlin, Danmarksindsamlingen med Steffen Brandt koncerten, gymnastikopvisningerne, gallafesten, SE festerne, Tour de Gudenåen for et par dage siden med højt humør i kanoerne og tre drivvåde piger eller bare den trygge hverdag. For nu skal I til gengæld starte forfra igen på nye skoler og med nye kammerater. Der er sikkert og forståeligt hos mange af jer en vis usikkerhed om, hvad fremtiden byder jer af udfordringer.

At tro på sig selv betyder alt i det øjeblik hvor I skal foretage valg i livet. Én ting er sikkert: Når I begynder at behandle jer selv med større respekt vil andre gøre det samme. Jeg håber og tror på, at jeres efterskoleophold har medvirket til at gøre dette forhold tydeligere for jer. De fleste af jer er langt bedre i stand til at påbegynde ›

VILJEN TIL AT LÆRE ER OGSÅ VILJEN TIL AT VÆRE

Jeres ungdomsuddannelse og fastholde jer selv i den, end I ville have været for et år siden.

I er ikke bare blevet højere, I er også blevet dygtigere! Nogle er blevet dygtigere til at tale engelsk eller løse svære matematiske opgaver. Men rigtig mange er jer er blevet dygtigere til at håndtere jer selv og til at håndtere livet. I er simpelthen blevet mere livsduelige!

Vi har arbejdet og talt rigtig meget med jer om ansvar – og alting vil fremover blive mere og mere jeres ansvar! I skal selv til at træffe beslutningerne og valgene. Valg, der naturligtvis har konsekvenser for jer, men ofte også for andre – for de fællesskaber, som I fremover bliver deltagere i.

I skal turde ville noget – I skal turde udfordre jer selv og hinanden og I skal handle, I skal gøre noget! – noget I gerne vil, men I skal gøre det i respekt for andre. Jeg håber, I har oplevet en skole, der ville jer noget og – vigtigst af alt – ikke var ligeglade med jer.

Det er vores håb, at I må finde held og lykke og mening i livet, når I nu drager videre på vej ud i en ungdomsuddannelse, og om få minutter er I ikke længere elever på Skals Efterskole, så er I tidligere elever og stedet her en del af jeres personlige og fælles historie. I vil gå over i historien som elevholdet 2010-11.

I er allerede kommet op at hænge på væggen ved siden af de tidligere årgange. Tilbage er minderne og I vil altid som gamle elever være velkomne til at komme på besøg. Både når I bliver inviteret til GED i oktober eller når I lægger vejen forbi.

Slutteligt skal der lyde en varm tak til forældrene for den store interesse I har vist året igennem. I har investeret det kæreste I ejer, nemlig jeres børn, og dette uden nogen form for garanti for gevinst. Vi vil gerne kvittere for den store tillid I har vist os og sige jer tak for lån. Der kan jo godt have været tidspunkter undervejs, hvor I har tænkt på, om de nu også havde det trygt, sjovt og udfordrende. Vi håber ikke, at I undervejs har fortrudt, at jeres børn kom på efterskole, og at det for de fleste af jeres børn har været godt at være et år væk hjemmefra.

Kære nu snart forhenværende elever! Tak for undervisningen og samværet i løbet af året.

Jeg vil slutte talen til jer med ordene fra én af jer selv:

”Glæden spredes som ringe i vandet, vi er ét men alligevel så blandet.

Ligesom vand og mel er det dét her, der gør os hel Himlen er blå, hjertet er frit.

Se ud over kanten, det hele er dit”.

MED DISSE ORD DIMITTERER JEG SKALS ELEVER ÅRGANG 2010-11

NYT TIL GAMLE ELEVER

G.E.D. (Gammel Elev Dag) er, som altid, den første lørdag i oktober. Dog er der ingen regler uden undtagelser og af forskellige grunde blev GED 2011 flyttet til den anden weekend i oktober. Det vil ikke ske igen. Så fra nu af vil GED være at finde den første lørdag i oktober. Basta!

Dagen er et festfyrværkeri af sport, sang og samvær. Ingen tilmelding eller medlemskab er nødvendig. Der bliver annonceret i god tid om arrangementet via facebook og på skolens hjemmeside. Det har vist sig at fungere ret godt med mund-til-mundmetoden. Det er en hurtig og effektiv måde at sprede budskabet på, og det er nemt for at alle at følge med i, hvilke personer fra ens årgang, der vil deltage. Man møder blot op og betaler for dagen ved indgangen.

Alle der mødte op til arrangementet i år havde en fantastisk dag. Vi var ca. 300 mennesker spredt over hele eftermiddagen. Efter en god frokost var der gang i hallen og hjernecellerne, da ”Lord of the Dance” skulle genopfriskes. Den var langt væk, men da musikken først spillede, gik det forrygende, og næsten alle deltog.

Efter denne opvarmning var der volley-turnering. Lærerne vandt igen-igen den eftertragtede pokal på overbevisende

vis. Det kan altså betale sig at træne, kan man se. Alle er velkomne til at forsøge at få fat i den i 2012, men mon ikke den ender med at pryde lærerværelset i mange år frem???

Sangtimen blev igen i år rykket ind i hallen, da fremmødet slog alle rekorder. Der var over 300 gamle elever, der sad, stod, hoppede og skrælede med på sangene. Bandet gav det hele et løft, selvom den intense stemning fra auditoriet var svær at få, i den store hal. Vi arbejder på at forbedre det til næste år.

Jubilarfesten er som G.E.D. første lørdag i oktober om aftenen. Skolen inviterer alle 5- og 10-års jubilare. Tilmelding til arrangementet på skolens hjemmeside finder sted fra august. Der vil desuden kunne læses mere om arrangementet på facebook, så man løbende kan følge med i, hvem der er tilmeldt.

Skituren i uge 7 for nuværende og forhenværende elever går i 2012 igen til Østrig. Peter Sloth er turlleder. Kontakt Peter for yderligere info.

Peter Sloth

DER ER ALTID NOGET VI KAN GØRE

Skals Efterskoles Støtteforening, hvorfor nu det? Jo, som efterskole er der mange love og regler at tage hensyn til. Skolepengene skal – naturligvis – bruges til det, de er tiltænkt, men derfor kan der da godt være ting, skolen godt kunne tænke sig, men som ikke lige står øverst på budgettet. Her har Støtteforeningen en mulighed for at træde til.

Som "praktiske grise" står Støtteforeningen også klar. Blandt andet står vi for serveringen ved den årlige jubilæumsfest, således lærerstaben kan hygge sig med de tidligere elever.

Derfor håber og tror vi i bestyrelsen, vi er med til at gøre en forskel. Det er der heldigvis også mange andre der føler, hvilket vi kan se på medlemstallet. Forældre til nuværende og tidligere elever, samt andre venner af skolen, er flinke til at støtte foreningen. Vi hører ofte "kan I virkelig gøre noget med en så lav kontingentbetaling?" Ja det kan vi, "mange bække små" og så den kendsgerning, at mange medlemmer vælger at støtte foreningen med et større beløb end blot det kontingentindbetalingen udgør, viser vi har en berettigelse.

Derfor glæder vi os over fortsat at være en del af livet på Skals Efterskole.

Med venlig hilsen
Jens Allan Busch
Bestyrelsesmedlem i Støtteforeningen

SKOLENS ANSATTE

Martin Andersen, pedelmedhjælper
Søren Odefey Bertelsen, kontormedhjælper
Birgitte Skou Dyring, lærer
Rolf Ebbesen, lærer
Birgitte Hammerum Enni, lærer
Jens Gade, viceforstander
Kirsten Benner Gerbek, lærer
Steen Haahr, lærer
Lars Warming Henriksen, timelærer
Lisbeth Holm Hermann, køkkenassistent
Ann-Christina Jensen, lærer
Bent Kjær, lærer
Bente Klausen, forretningsfører
Anne Marie Falk Kristensen, lærer
Jens Jørgen Ladefoged, pedel
Anne Linder, lærer
Mai Lundsberg, timelærer
Bente Mortensen, køkkenassistent
Lars Bjørn Mouritzen, lærer
Ole Nielsen, lærer
Paul Nkubana, pedelmedhjælper
Lis Kirsten Østergaard Olesen, køkkenleder
Vibeke Olesen, lærer
Kurt Pajbjerg, lærer
Christina Braad Perret-Gentil, lærer
Sven Primdal, forstander
Tina Lyngsø Serup, lærer
Peter Sloth, lærer
Jytte Spinding, sekretær
Moe Kyaw Thu, rengørings- og køkkenmedhjælper

SKOLENS BESTYRELSE

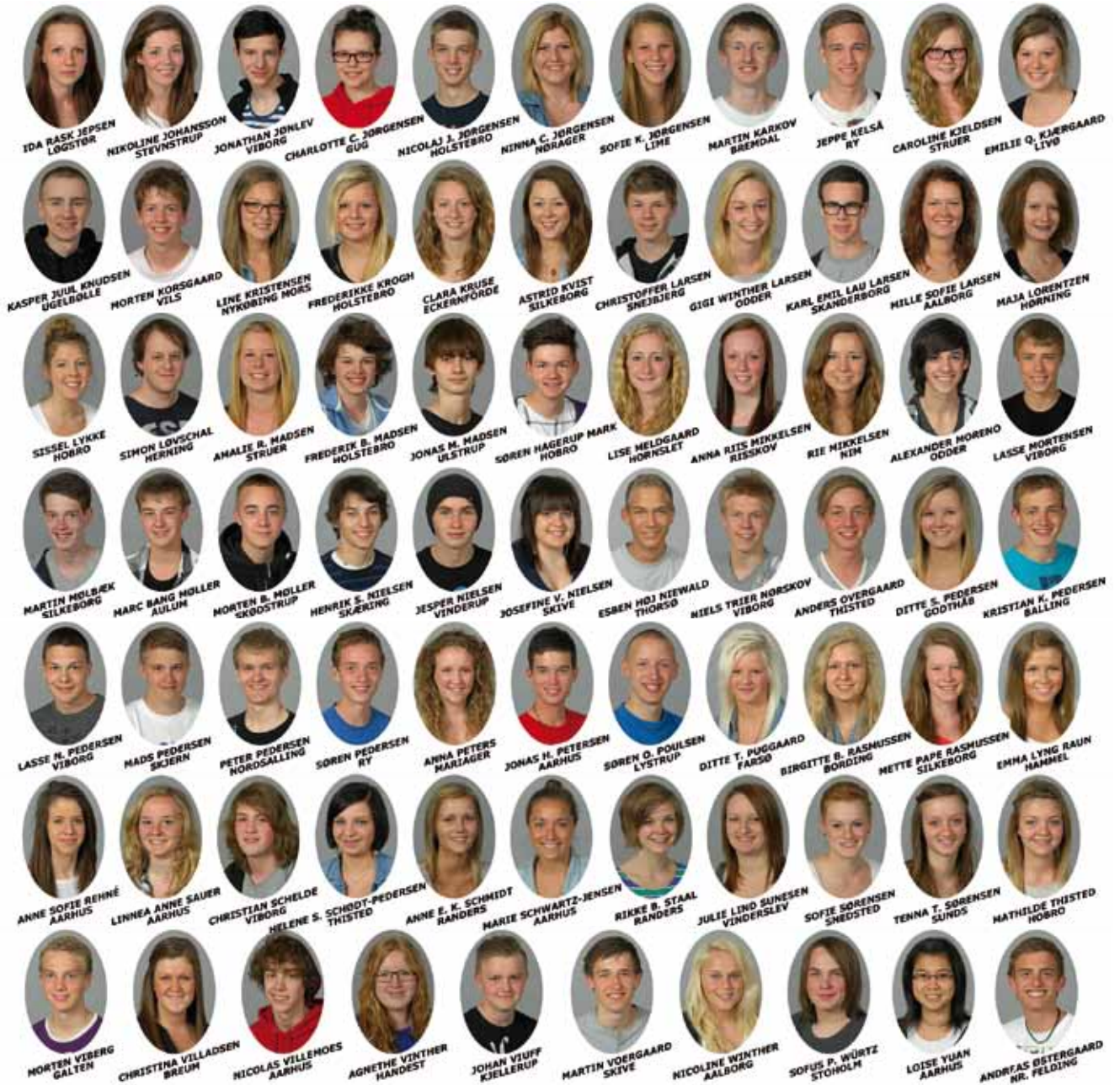
Niels Svith, formand
Anna Kolind
Birger Gudmandsen
Elo Nielsen
Anne-Mette Hougaard, suppleant
Anna-Marie Søndergaard
Jens Busch, næstformand
Rene Storgaard Madsen

JUBILARER 5 ÅR

JUBILARER 10 ÅR

ELEVHOLD 2010-11

Maria Lodahl Agerbæk, 8600 Silkeborg
Mike Aksglæde, 7470 Karup J.
Astrid Hørby Aller, 8541 Skødstrup
Christoffer Daniel Sinding Andersen, 7600 Struer
Mathias Sathiesh Andersen, 8800 Viborg
Malene Søby Andreassen, 8960 Randers
Katrine Viktor Andreassen, 8620 Kjellerup
Frederik Barløse, 8361 Hasselager
Emma Bastrup, 7500 Holstebro
Sara Sofie Bertelsen, 9260 Gistrup
Rebekka Viktor Bitsch, 8881 Thorsø
Andreas Gaarde Boel, 7430 Ikast
Magnus Borresen, 8930 Randers SØ
Bastian Bresson, 8740 Brædstrup
Martin Teodor Bugge, 9670 Løgstør
Simon Kran Christensen, 6920 Videbæk
Søren Fruelund Christensen, 8940 Randers SV
Jacob Dideriksen-Nielsen, 8990 Fårup
Maria Christensen Drejer, 9670 Løgstør
Henry Dunphy, USA
Jacob Wøldike Dupont, 7600 Struer
Søren Erichsen, 9330 Dronninglund
Mia Marita Faarkrog, 9600 Års
Andreas Ganderup, 7800 Skive
Elisabeth Østergaard Godsk, 7860 Spøttrup
Kasper Friis Gottrup, 8230 Åbyhøj
Jeanne Kirk Grundmann, 8800 Viborg
Frederik Guldhammer, 8870 Langå
Ida Louise Fjord Hansen, 4863 Eskilstrup

Mette Bitsch Linck Hansen, 9430 Vadum
Mille Mejlbjerg Hansen, 8370 Hadsten
Sabina Mildahl Hansen, 7280 Sdr. Felding
Rasmus Ejstrup Hedegaard, 7500 Holstebro
Marius Würtz Hegaard, 8450 Hammel
Ørjan Heggdal, 8643 Ans
Ida Hosbond, 7600 Struer
Mette Jakobsen, 7800 Skive
Maria Nørmark Jakobsgaard, 7500 Holstebro
Andreas Jensen, 5500 Middelfart
Asger Tind Jensen, 8920 Randers NV
Katja Hedegaard Jensen, 8950 Ørsted
Kristian Laurberg Jensen, 9541 Suldrup
Louise Lindblad Jensen, 8500 Grenå
Mette Fredslund Jensen, 8600 Silkeborg
Mille Enggaard Jensen, 8250 Egå
Peter Kejser Jensen, 9640 Farsø
Sandie Camille Jensen, 9640 Farsø
Benjamin Jeppesen, 8800 Viborg
Mette Ammitzbøll Jeppesen, 9500 Hobro
Ida Rask Jepsen, 9670 Løgstør
Nikoline Johansson, 8870 Langå
Jonathan Fjord Jønler, 8800 Viborg
Charlotte Crockett Jørgensen, 9210 Aalborg SØ
Nicolaj Juhl Jørgensen, 7500 Holstebro
Ninna Cramer Jørgensen, 9610 Nørager
Sofie Kjeller Jørgensen, 8543 Hornslet
Martin Fabrin Karkov, 7600 Struer
Jeppe Kelså, 8680 Ry
Caroline Bach Kjeldsen, 7600 Struer
Emilie Qvist Kjærgaard, 9681 Ranum
Kasper Juul Knudsen, 8410 Rønde
Morten Korsgaard, 7980 Vils
Line Kristensen, 7900 Nykøbing M.
Frederikke M. Krogh, 7500 Holstebro
Clara Kruse, Tyskland
Astrid Blomgren Kvist, 8600 Silkeborg

Christoffer Regnvald Larsen, 7400 Herning
Karl Emil Christian Lau Larsen, 8660 Skanderborg
Kjerstin Gigi Winther Larsen, 8300 Odder
Mille Sofie Larsen, 9000 Aalborg
Maja Kristine Lorentzen, 8362 Hørning
Sissel Lykke, 9500 Hobro
Simon Løvschal, 7400 Herning
Amalie Riisgaard Madsen, 7600 Struer
Frederik Bjerg Madsen, 7500 Holstebro
Jonas Meldgaard Madsen, 8860 Ulstrup
Søren Hagerup Mark, 9500 Hobro
Lise Ager Meldgaard, 8543 Hornslet
Anna Riis Mikkelsen, 8240 Risskov
Rie Mikkelsen, 8740 Brædstrup
Alexander Mayoh Moreno, 8300 Odder
Lasse Mortensen, 8800 Viborg
Martin Mølbæk, 8600 Silkeborg
Marc Bang Møller, 7490 Aulum
Henrik Pløger Stougaard Nielsen, 8250 Egå
Jesper Nielsen, 7830 Vinderup
Josefine Vesterherup Nielsen, 7800 Skive
Niels Trier Nørskov, 8800 Viborg
Anders Grube Overgaard, 7700 Thisted
Ditte K. Søndergaard Pedersen, 9230 Svenstrup
Kristian Kåber Pedersen, 7860 Spøttrup
Lasse Nørgaard Pedersen, 8800 Viborg
Mads Pedersen, 6900 Skjern
Peter Pedersen, 7870 Roslev
Søren Pedersen, 8680 Ry
Anna Peters, 9550 Mariager
Jonas Hedemann Petersen, 8270 Højbjerg
Søren Osgaard Poulsen, 8520 Lystrup
Ditte Telling Puggaard, 9640 Farsø
Birgitte Bredvig Rasmussen, 7441 Bording
Mette Pape Rasmussen, 8600 Silkeborg
Emma Lyng Raun, 8450 Hammel
Anne Sofie Rehné, 8260 Viby J

Linnea Anne Sauer, 8270 Højbjerg
Christian Himmelstrup Schelde, 8800 Viborg
Helene Stilling Schjødt-Pedersen, 7700 Thisted
Anne Elena Kaae Schmidt, 8940 Randers SV
Marie Schwartz-Jensen, 8220 Brabrand
Rikke Beksgaard Staal, 9820 Randers NV
Julie Lind Sunesen, 8620 Kjellerup
Sofie Sørensen, 7752 Snedsted
Tenna Toftgaard Sørensen, 7451 Sunds
Mathilde Rodahl Thisted, 9500 Hobro
Morten Viberg, 8464 Galten
Christina Bach Villadsen, 7870 Roslev
Nicolas Odgaard Villemoes, 8462 Harlev J.
Agnethe Skjøtt Vinther, 8990 Fårup
Johan Peter Finnemann Viuff, 8620 Kjellerup
Martin Voergaard, 7800 Skive
Nicoline Julie Winther, 9210 Aalborg SØ
Sofus Peter Würtz, 7850 Stoholm
Louise Yuan, 8260 Viby J
Andreas Østergaard, 7500 Holstebro

ELEVHOLD

2011-12

Marcus Heinrich Abrahamsen, 8680 Ry
Amalie Lysgaard Andersen, 8530 Hjortshøj
Christina Dahl Andersen, 9240 Nibe
Emma Kold Toftegaard Andersen, 7500 Holstebro
Isabella Zambrana Andersen, 7500 Holstebro
Morten Agnholt Andersen, 9210 Aalborg SØ
Sebastian Buur Andersen, 4300 Holbæk
Troels Binderup Andersen, 9640 Farsø
Kristina Leone Bach, 8653 Them
Maria Kuhlmann Bach, 7800 Skive
Marie Mosholm Bajlum, 7500 Holstebro
Marcus Lindskov Bak, 8210 Århus V
Sofie Baunbæk, 3900 Nuuk
Nikolaj Bay, 8830 Tjele
Theis Bekker, 5580 Nørre Aaby
Andreas Bentzen, 8450 Hammel
Rebekka Viktor Bitsch, 8881 Thorsø
Christina Thiemer Brasch, 8550 Ryomgård
Anne Alberg Brixen, 8830 Tjele
Victor Ormstrup Brøcker, 7850 Stoholm Jyll
Alberte Møller Brøker, 8800 Viborg
Mathilde Munck Carstensen, 7500 Holstebro
Emilia Lysgaard Cebula, 7400 Herning
Anna-Björg Mønster Christensen, 8800 Viborg
Christian Kastberg Christensen, 9500 Hobro
Jannec Hestbjerg Christensen, 7430 Ikast
Max Villefrance Hald Christensen, 8462 Harlev J
Mikkel Myrup Christensen, 8260 Viby J

Simone Krogh Christensen, 8800 Viborg
Anders Dalgaard, 8600 Silkeborg
Lars Gregory Danielson, 9340 Aså
Ebbe Daugholm, 8920 Randers NV
Anne Charlotte Aagaard Degn, 8620 Kjellerup
Søren Elbæk, 7430 Ikast
Mia Langthjem Eriksen, 7160 Tørring
Lise Dohm Flarup, 8830 Tjele
Sascha Bang Fuglsang, 7741 Frøstrup
Clara Brimnes Gardner, 8230 Åbyhøj
Laurits Lykkeskov Gran, 8600 Silkeborg
Frederik Taaning Grundholm, 6500 Vojens
Ole Hansen, 6880 Tarm
Simon Anneberg Merrild Hansen, 8600 Silkeborg
Sofie Amalie Hansen, 8200 Århus N
Vanessa Helbo, 9520 Skørping
Christoffer Peter Hermansen, 8450 Hammel
Pernille Holm, 9610 Nørager
Karoline Mathilde Sohn Iversen, 9440 Åbybro
Anne Louise Jensen, 8800 Viborg
Ditte Jensen, 7800 Skive
Jonas Brunholm Jensen, 8600 Silkeborg
Julie Langhoff Jensen, 8940 Randers SV
Mathilde Foged Jensen, 8270 Højbjerg
Mathilde Nørgaard Johannsen, 8800 Viborg
Ditte Savannah Tjell Johansen, 8920 Randers NV
Kristian Justesen, 7870 Roslev
Kristoffer Haunstrup Karlsen, 8653 Them
Andreas Meineche Kielsgaard, 8250 Egå
Maria Køpke Kjeldsen, 6070 Christiansfeld
Sarah Thonsgaard Klainberger, 7700 Thisted
Anne Blaabjerg Knudsen, 8585 Glesborg
Jesper Hangaard Knudsen, 7800 Skive
Juliane Ørgaard Knudsen, 8620 Kjellerup
Frederik Kongsgaard, 8600 Silkeborg
Annemette Strøm Kristensen, 8900 Randers C

Kristine Kokholm Kristensen, 7800 Skive
Rasmus Bohl Kristensen, 8544 Mørke
Mathias Krogh, 8766 Nørre-Snedede
Louise Kümpel, 9230 Svenstrup
Kenneth Lund Kyrler, 7800 Skive
Camilla Lynggaard Larsen, 8700 Horsens
Gustav Sehested Larsen, 8883 Gjern
Katrine Sohn Østergaard Larsen, 7860 Spøttrup
Anton Herløv Stokholm Lauritsen, 7840 Højslev
Kristine Malling Laursen, 8870 Langå
Ruben Llop Egea, 08005 Spain
Kalle Østergaard Lorentzen, 7500 Holstebro
Astrid Emilie Lund, 9690 Fjerritslev
Anne Heide Mørgensen, 7990 Øster-Assels
Rasmus Skov Moos, 5580 Nørre Aaby
Asbjørn Mortensen, 8600 Silkeborg
Martin Dybdahl Mortensen, 7870 Roslev
Aske Bækdal Møller, 8300 Odder
Regitze Brøndum Møller, 9610 Nørager
Carla Maria Nareyka, Østrig
Emil Rolighed Nielsen, 7451 Sunds
Isabella Sahl Nielsen, 9492 Blokhus
Kim Søgaard Nielsen, 7800 Skive
Louise Nielsen, 7700 Thisted
Maja Nielsen, 8670 Låsby
Malthe Thingvad Nielsen, 7540 Haderup
Nikolaj Vad Nielsen, 8464 Galten
Tonje Kromann Nissen, 8643 Ans By
Liv Nørskov Olsen, 7960 Karby
Julie Hellerup Pedersen, 8800 Viborg
Kathrine Hyldgaard Petersen, Skotland
Asta Fredslund Poppe, 8920 Randers NV
Mohib Rahman, 3550 Slangerup
Magnus Rossen Rasmussen, 8362 Hørning
Tobias Engelhardt Rasmussen, 8600 Silkeborg
Maria Mei Ravnebæk, 8500 Grenå

Rasmus Thor Rosenberg, 8464 Galten
Hannah Karmann Roslev, 7970 Redsted M
Luca Sebastian Risager Ryholt, 8832 Skals
Sofie Bak Sauer, 9560 Hadsund
Emilie Schrøder, 7884 Fur
Anna Bella Skov, 8270 Højbjerg
Maria Mai Smed, 9500 Hobro
Rebecca Birgitte Lindum Stewart, 7800 Skive
Tobias Fricke Stigsen, 8831 Løgstrup
Jannick Stokholm, 9260 Gistrup
Mia Hanne Strohdick, 8881 Thorsø
Lene Hansen Støvring, 7900 Nykøbing M
Rikke Svinth, 7884 Fur
Louise Bachmann Svith, 8240 Risskov
Jonas Sønderbek, 8471 Sabro
Anders Tallaksen, 7840 Højslev
Mikkel Sehested Thanner, 4660 Store Heddinge
Ulrik Alexander Tønnesen, 2840 Holte
Frederik Hedemann Vestergaard, 8830 Tjele
Line Havtorn Vestergaard, 8830 Tjele
Stine Odgaard Villemoes, 8462 Harlev J
Jonas Bendix Villumsen, 7300 Jelling
Marie Vlkova, 2600 Glostrup
Line Grove Vogensen, 6731 Tjæreborg
Sebastian Moeslund Wael, 8850 Bjerringbro
Lau Halkier Wandall, 7080 Børkop
Gustav Frøbert Welinder, 9000 Aalborg
Valeria Polukhina Wellejus, 9800 Hjørring
Lasse Ujwal Damgaard Winther, 8723 Løsning
Laura Wonsbek, 'Bolton', England'
Frederik Wøldike, 8600 Silkeborg
Sarah Emine Yildiz, 8240 Risskov
Gabriel Zaar, 3900 Nuuk
Frederik Aagaard Zeuthen, 8310 Tranbjerg J
Theis Hartmann Østergaard, 9530 Støvring
Ida Funck Wiborg, Charlottenhøj 96, 9000 Aalborg

